

U D R U G A G R A D O V A

IZVJEŠĆE

O RADU UDRUGE GRADOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ u 2008. godini

Uvodno

Izvešće predstavlja pregled aktivnosti Udruge gradova u 2008. godini i izvršenje Plana rada Udruge gradova za 2008. godinu usvojenog na 11. sjednici Predsjedništva održanoj 6. veljače i verificiranog na sjednici Skupštini Udruge gradova, 28. svibnja 2008. godine.

U 2008. godini Udruga gradova nastavila je sa zakonodavnim aktivnostima započetim u 2007. godini. Intenzivirane su aktivnosti Radne skupine za pomorsko dobro te je izrađena studija o pomorskom dobru kao temelj izmjena Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama. Provedena je analiza decentraliziranih ovlasti iz prostornog uređenja i gradnje i od resornih ministarstava zatražena dodatna sredstva za financiranje preuzetih poslova. Pokrenuto je pitanje rješavanja vlasništva nad društvenom imovinom, a pojačana je i suradnja s pojedinim ministarstvima na izradi zakonskih rješenja. Osiguran je povećan udio lokalnih vlasti u porezu na dohodak kao mjera obeštećenja za povećanje neoporezivog dijela dohotka. Zatraženo je ukidanje namjenskog karaktera neporeznih prihoda te povećanje kvote za zaduživanje lokalnih vlasti.

Predsjedništvo Udruge gradova utvrdilo je potpunu ratifikaciju Europske povelje o lokalnoj samoupravi i rješavanje pitanja radnih odnosa u lokalnoj samoupravi kao prioritetna pitanja za uređenje ustroja lokalne samouprave u 2008. godini. Vlada Republike Hrvatske je na inicijativu Udruge gradova potvrdila u cijelosti Europsku povelju o lokalnoj samoupravi čime se obvezala na konzultiranje nacionalnih jedinica lokalnih i regionalnih vlasti, no konzultiranje još uvijek nije zaživjelo u praksi. Donesen je Zakon o službenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, na koji se čekalo punih 15 godina, a čije je donošenje pokrenula Udruga gradova. Zakonom međutim nisu riješena pitanja klasifikacije radnih mjesta, niti plaće službenika zaposlenih u lokalnim jedinicama.

Međutim neki od bitnih prioriteta Udruge gradova za 2008. godinu, kao što su donošenje izmjena Zakona o javnim cestama, nadzor cestovnog prometa u gradovima, rješavanje pitanja distribucijsko-telekomunikacijske kanalizacije i omogućavanje suradnje gradova i gravitirajućih općina na poslovima izdavanja akata vezanih uz gradnju, riješeni su bez konzultiranja Udruge gradova ili nisu prihvaćeni prijedlozi Udruge. Stoga su postojeća rješenja i dalje nepovoljna za jedinice lokalne samouprave.

Udruga gradova nastavila je podnositi svoja mišljenja i amandmane na prijedloge zakona ministarstvima i Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora te inicirati kroz Odbor rješavanje pojedinih pitanja od interesa za lokalnu samoupravu. Članovi Predsjedništva Udruge gradova sudjelovali su i u radu Vladinog povjerenstva za praćenje rasta cijena, njihovog utjecaja na standard građana i predlaganje mjera.

U 2008. godini održano je i 8 savjetovanja (o prijenosu ovlasti prostornog uređenja i gradnje, o nadzoru nad cestovnim prometom, uredskom poslovanju, usklađivanju statuta s novim sustavom izbora čelnika, Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj samoupravi), na kojima je ukupno sudjelovalo oko 400 sudionika. Budući da je u ovoj godini donesena i Nacionalne strategije obuke za dužnosnike i službenike u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (2009. - 2013.), očekuje se da će Akademija lokalne demokracije pojačati svoje aktivnosti i preuzeti u narednim godinama najveći dio edukacije lokalnih službenika.

Udruga gradova organizirala je i nekoliko većih konferencija od kojih dvije u suradnji s Programom Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) na temu energetske učinkovitosti u gradovima i županijama te o decentralizaciji i kapacitetima za pružanje javnih usluga. U suradnji s Udrugom poslovnih savjetnika i Udrugom općina u Republici Hrvatskoj, a pod pokroviteljstvom Vlade RH, održan je i treći po redu INFO DAN. Udruga gradova surađivala je s Hrvatskom zajednicom županija na organizaciji sastanka Radne skupine za Hrvatsku Odbora regija Europske unije u Zagrebu, a dvije su organizacije podnijele i zahtjev za osnivanjem Zajedničkog savjetodavnog odbora unutar Odbora regija čime bi se osnažila pozicija hrvatske strane u tom tijelu. Povodom 15 godina lokalne samouprave u Hrvatskoj održan je dvodnevni skup u Rapcu, a krajem godine organizirana su i dva medijska treninga za gradonačelnike i njihove zamjenike kao priprema za nadolazeće lokalne izbore.

U 2008. godini Udruzi je pristupilo 8 novih članova, čime se broj gradova u nacionalnoj asocijaciji povećao na 92. Izdano je 6 brojeva *Novosti*, 4 broja priloga *Lokalna samouprava*, kao dodatka listu *Informator*, uređene je web stranica Udruge gradova, pojačana e-mail komunikacija, a osnovane su i 3 nove stalne radne skupine Udruge gradova – za financiranje, komunalni sustav i međunarodnu suradnju.

POSLOVI PREDVIĐENI STATUTOM UDRUGE GRADOVA

Sjednice Predsjedništva Udruge gradova

U 2008. godini Predsjedništvo je održalo 3 sjednice od ukupno planiranih 6. Sjednice su održane u veljači, travnju i studenom 2008. godine.

Na sjednici održanoj 6. veljače (11. sjednica) Predsjedništvo Udruge gradova prihvatilo je Plan rada i proračun Udruge gradova za 2008. godinu. Uz usvajanje Plana rada, Predsjedništvo je utvrdilo i prioritete za decentralizaciju za 2008. godinu koji su predstavljeni i na tiskovnoj konferenciji održanoj po završetku sjednice Predsjedništva. Prioriteti uključuju donošenje Zakona o javnim cestama, nastavak decentralizacije osnovnog školstva i preuzimanja poslova izdavanja lokacijskih i građevinskih dozvola, objedinjeno obavljanje poslova nadzora komunalnog reda i cestovnog prometa, potpuna ratifikacija Europske povelje o lokalnoj samoupravi i donošenje Zakona o lokalnicima i službenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Predsjedništvo je prihvatilo Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi. Predsjednik Udruge gradova mr. sc. Vojko Obersnel izvijestio je o sastanku Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za praćenje rasta cijena, utjecaja na standard građana i predlaganje mjera u čijem radu sudjeluje i Udruga gradova, a mr. sc. Davor Žmegač, gradonačelnik Grada Kutine informirao je o svojem sudjelovanju na trećem sastanku Radne skupine za Hrvatsku Odbora regija Europske unije. Na sjednici je predstavljena i suradnja s listom *Informator*, partnerstvo Udruge gradova i Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) na nacionalnom Projektu *Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama*, kao i aktivnosti te rezultati INFO DANA 2007. i organizacijske pripreme za INFO DAN 2008. Članovima Predsjedništva predstavili su se i predstavnici gradova koji su pristupili Udruzi do početka veljače 2008. godine. Predsjedništvo je donijelo i odluku o osnivanju tri nove radne skupine Udruge - za financiranje, komunalni sustav i međunarodnu suradnju. Članci o sjednici Predsjedništva objavljeni su u Novom listu, Vjesniku, Jutarnjem listu, Večernjem listu i Poslovnom dnevniku.

Na sjednici održanoj 16. travnja 2008. godine (12. sjednica) Predsjedništvo Udruge gradova usvojilo je prijedloge novog Statuta i Poslovnika Udruge gradova te su predstavljene najznačajnije izmjene u odnosu na danas postojeće akte. Članovima Predsjedništva predstavljen je i Prijedlog Nacionalne strategije za funkcionalnu i fiskalnu decentralizaciju i razvoj ljudskih resursa izrađen u okviru CARDS projekta „Jačanje sposobnosti za upravnu decentralizaciju“, na koji se Udruga negativno očitovala; a podržano je i mišljenje Udruge na Nacrt prijedloga Nacionalne strategije obuke za dužnosnike i službenike u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave 2008. – 2012, kojim se podržava sama ideja izrade i usvajanja strategije, no uz napomenu da Udruga u provedbu buduće strategije mora biti uključena kao partnerska institucija, a ne ponuditelj usluga izobrazbe. Na sjednici je raspravljano i o mišljenju koje je Udruga gradova uputila nadležnom ministarstvu na Prijedlog Zakona o elektroničkim komunikacijama, kao i o postupcima vezanim uz pretvorbu društvenog vlasništva bez upisanog korisnika, odnosno o aktivnostima Državnog odvjetništva koje spomenute nekretnine i zemljište knjiži u korist Republike Hrvatske, čak i ako je kao vlasnik već upisan grad ili općina. GONG je predstavio svoj projekt Dan akcije, a razgovaralo se i o obilježavanju 15-godišnjice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj.

Na 13. sjednici Predsjedništva održanoj 26. studenog, raspravljalo se o zaključcima sastanka Vlade Republike Hrvatske s predstavnicima poslodavaca, sindikata i lokalnih i regionalnih vlasti održanom 12. studenog 2008. godine te prijedlozima mjera Vlade za kontrolu financijske krize u 2009. godini. Razgovaralo se i o problemima u trenutnom sustavu financiranja jedinica lokalne samouprave – odredbi o ograničenju zaduživanja jedinica lokalne samouprave i raspodjeli poreza na dohodak i dobit uvedenoj izmjenama Zakona o financiranju iz 2006. godine kojima su gradovi, općine i županije dobili manje prihoda nego što bi dobili bez izmjena zakona. Predstavljena je analiza stanja u gradovima i županijama

nakon preuzimanja ovlasti prostornog uređenja i gradnje s 1. siječnjem 2008. godine koja pokazuje da su financijska sredstva prenesena uz ovlasti nedostatna za materijalne i financijske troškove te ulaganja u imovinu u gradovima koji su preuzeli poslove izdavanja građevinskih i lokacijskih dozvola. Na sjednici je dogovoreno da se zatraži hitan sastanak predstavnika Udruge gradova s Vladom RH na kojem bi se raspravljalo o pitanjima financiranja jedinica lokalne samouprave, mogućnosti zamrzavanja cijena komunalnih usluga, izvršavanju Državnog proračuna za 2009. godinu te učincima ograničavanja rasta plaća. Premda je 27. studenog Vladi Republike Hrvatske poslana zamolba za sastanak, Vlada se nije očitovala na zahtjev Udruge gradova. Predsjednik Obersnel izvijestio je i sastanku s predstavnicima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske te dopisu upućenom Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva kojim se traži uvid u Prijedlog Zakona o vodama i Prijedlog Zakona o financiranju vodnog gospodarstva. Predsjedništvo je verificiralo Studiju o pomorskom dobru na čijoj su izradi radili Branko Kundih, ekspert za pomorsko dobro i Radna skupina za pomorsko dobro Udruge gradova.

Sjednica Skupštine Udruge gradova

Na sjednici Skupštine Udruge gradova, održanoj 28. svibnja, sudjelovali su predstavnici iz ukupno 57 gradova, članova Udruge gradova. Jednoglasno su prihvaćena izvješća o radu za 2007. godinu i za razdoblje od prva četiri mjeseca 2008. godine. Skupštini je predstavljen i Plan rada za 2008. godinu, usvojen na 11. sjednici Predsjedništva, održanoj 6. veljače. Tijekom rasprave o Planu rada, predloženo je da Udruga gradova provede anketiranje o potrebi za profesionalizacijom javne nabave prema modelu stranih tvrtki koje provode zajedničku javnu nabavu za veći broj jedinica lokalne samouprave. Raspravljalo se i o potrebi poboljšanja zakonske regulative ili provedbe zakona na područjima vatrogastva i protupožarne zaštite, rada inspekcijских službi, ali i pokretanje rasprave o lučkim sjedištima. Skupština je usvojila predstavljeni Plan rada za 2008. godinu, kao i nove prijedloge za daljnje aktivnosti. Na sjednici Skupštine usvojene su izmjene Statuta Udruge gradova, kojima se mijenja omjer financiranja Udruge gradova i krovne organizacije Saveza Udruge gradova i Udruge općina i trajanje mandata članova Skupštine Udruge gradova te uvodi Ured Udruge gradova kao novo tijelo Udruge koje obavlja sve stručne, pravne, administrativne i organizacijske poslove za Udrugu. Uz izmjene Statuta, usvojen je i novi Poslovnik Udruge gradova, usklađen s izmjenama Statuta. Na sjednici Skupštine, predstavnik tvrtke Microsoft Hrvatska održao je prezentaciju ponude informatičkih rješenja za lokalnu samoupravu.

Nadzorni odbor

U 2008. godini nije održana niti jedna sjednica Nadzornog odbora. U skladu s odredbama Statuta, Predsjednik Nadzornog odbora sudjeluje na sjednicama Predsjedništva Udruge gradova.

NORMATIVNE AKTIVNOSTI

Prostorno uređenje

Novim Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, donesenim u srpnju 2007. godine, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola te drugih akata decentralizirano je na velike gradove, koji su od 1. siječnja 2008. godine preuzeli obavljanje decentraliziranih funkcija. Sredinom siječnja Udruga gradova organizirala je u Središnjem državnom uredu za upravu sastanak predstavnika gradova, županija i ureda državne uprave u županijama u vezi s preuzimanjem službenika, poslova, uredske i druge opreme te arhiva ureda državne uprave u županijama koji je okupio 70 sudionika. Prema zaključku sastanka Udruga gradova je krajem siječnja angažirala financijskog stručnjaka za izradu analize prihoda proračuna gradova i županija za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji. Analiza je prosljeđena svim gradovima kako bi olakšala naplatu upravnih pristojbi.

U rujnu 2008. godine Udruga gradova krenula je u analizu potrebnih sredstava za financiranje decentraliziranih ovlasti u prostornom uređenju i gradnji. Budući da Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, gradovi i županije trebaju organizirati poslove i materijalno-tehničke, organizacijske i financijske uvjete, cilj analize bilo je ustanoviti je li preuzeti broj službenika dovoljan za obavljanje preuzetih funkcija, jesu li sredstva doznačena iz Državnog proračuna Republike Hrvatske u iznosu od 45 milijuna kuna za plaće dovoljna te koliki su dodatni troškovi gradova i županija za obavljanje ovih poslova.

Podaci iz gradova prije analize pokazali su da preuzeti djelatnici ne odgovaraju zakonskim kriterijima za obavljanje poslova, da često postoje sistematizirana ali nepopunjena mjesta te da je potrebno zaposliti nove djelatnike, osigurati sredstva za plaće za novozaposlene djelatnike, kao i naknade za zaposlene, materijalne troškove i opremu, uvjete za smještaj i rad djelatnika.

Analiza je obuhvatila gradove i županije koji su preuzeli poslove prostornog uređenja i gradnje; broj preuzetih djelatnika i visinu rashoda koji se osiguravaju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske; broj zaposlenih djelatnika; te vrste i visinu rashoda koji se osiguravaju iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – što podrazumijeva bruto plaće, materijalne rashode (naknade za zaposlene, materijal, energija), dodatna ulaganja i nabavu dugotrajne imovine (oprema, namještaj, vozila, uredski prostor). Analiza je rađena na osnovu podataka iz 20 županija te 23 velika grada. Dva grada nisu preuzela funkcije, a za tri grada koja nisu dostavila podatke napravljena je procjena prema podacima dostavljenim iz preostalih 18 gradova. Rezultati analize pokazali su da su gradovi uz preuzete djelatnike zaposlili 45 dodatnih djelatnika (ukupno 183 zaposlena) i da su ukupni rashodi za 2008. godinu iznosili 44, 2 milijuna kuna. Broj zaposlenih u županijama za 80 je veći od broja preuzetih djelatnika pa tako na poslovima prostornog uređenja i gradnje u županijama radi ukupno 527 djelatnika, a troškovi u 2008. godini iznosili su 111 milijuna kuna. Zbroj rashoda u gradovima i županijama u 2008. godini iznosi 155,2 milijuna kuna, što je za 110, 2 milijuna kuna više od namijenjenih sredstava iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. Osim 2008. godine analiza obuhvaća i procjene troškova za 2009. godinu izrađenu prema smjernicama Ministarstva financija iz rujna 2008. godine. Rashodi gradova za decentralizirane poslove prostornog uređenja i gradnje u 2009. godini procjenjuju se na 45,6 milijuna kuna za gradove, odnosno 159,9 milijuna kuna za gradove i županije.

Analizom se predlaže osiguravanje dodatnih 110,2 milijuna kuna za 2008. godinu, bilo u okviru izmjena i dopuna Državnog proračuna za 2008. godinu ili donošenjem Odluke o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu za 2008. godinu. Za osiguravanje sredstava potrebnih za obavljanje decentraliziranih poslova prostornog uređenja i gradnje u 2009. godini predlaže se pokretanje postupka izmjena i dopuna Zakona o prostornom

uređenju i gradnji i Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te donošenje Uredbe o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2009. godinu. Izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) moguće su prema dva modela – izmjenom udjela za pomoći izravnjanja sa sadašnjih 17,5% na 16,8%, dok bi se nastala razlika od 0,7% uvela kao dodatni udio u porezu na dohodak za gradove i županije za decentralizirane poslove prostornog uređenja i gradnje ili izmjenom udjela za pomoći izravnjanja sa sadašnjih 17,5% na 17,1%, dok bi se nastala razlika od 0,4% uvela kao dodatni udio u porezu na dohodak za gradove i županije za decentralizirane poslove prostornog uređenja i gradnje. Prvi model uključuje dodatna financijska sredstva za sve troškove u gradovima i županijama, a drugi samo razliku za plaće. Izmjenama ne bi bio zahvaćen Grad Zagreb budući da su tijela Grada i prije ove decentralizacije obavljala ovlasti prostornog uređenja i gradnje. Alternativno rješenje za 2009. godinu koje ne uključuje zakonske izmjene jest usvajanje zahtjeva za osiguravanjem sredstava u Državnom proračunu za 2009. godinu u iznosu od 160 milijuna kuna dovoljnim za redovito izvršavanje prenesenih decentraliziranih poslova.

Rezultati analize predstavljeni su na 13. sjednici Predsjedništva održanoj 26. studenog 2008. godine, na kojoj je odlučeno da će se zahtijevati pokretanje postupka izmjena Zakona o prostornom uređenju i gradnji i Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i to prema modelu kojim bi se za decentralizirane poslove prostornog uređenja i gradnje uveo dodatni udio u porezu na dohodak od 0,7%.

Zahtjev za izmjenama Zakona o prostornom uređenju i gradnji te Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temeljen na analizi, prosljeđen je u studenom ministrici zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Marini Matulović Dropulić i ministru financija Ivanu Šukeru. Zahtjev je odbijen od strane Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, dok se Ministarstvo financija nije očitovalo.

Udruga gradova podnijela je u prosincu Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora amandman na Prijedlog Državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2009. godinu. Amandmanom se zahtijeva da se u Prijedlogu Državnog proračuna osiguraju sredstva dostatna za obavljanje poslova prostornog uređenja i gradnje utvrđena analizom Udruge gradova. Na 20. sjednici održanoj 10. prosinca Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu raspravljao je o amandmanu Udruge gradova na Prijedlog Državnog proračuna RH za 2009. godinu. Amandman nije prihvaćen.

Radni odnosi službenika i namještenika u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

U rujnu 2007. godine Udruga gradova uputila je Prijedlog Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi Središnjem državnom uredu za upravu na razmatranje i upućivanje u saborsku proceduru. Donošenje Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi postavljeno je kao jedan od prioriteta Udruge gradova za 2008. godinu na području uređenja ustrojstva lokalne samouprave.

Središnji državni ured za upravu dostavio je u travnju svoj Nacrt prijedloga zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi na očitovanje Udruzi gradova. Osnova tog prijedloga bio je Prijedlog Udruge gradova. Ured Udruge gradova poslao je Nacrt prijedloga zakona na mišljenje svim članovima te u svibnju dostavio objedinjeno mišljenje Središnjem državnom uredu za upravu.

Središnji državni ured za upravu razmotrio je mišljenje Udruge gradova te uvrstio u Nacrt prijedloga zakona 25 od 34 komentara Udruge gradova. Zakon s uvrštenim prijedlozima Udruge gradova upućen je u saborsku proceduru, po hitnom postupku. Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora raspravljao je Prijedlog zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi na 8. sjednici održanoj 28. svibnja. Na sjednici Odbora zaključeno je da se Prijedlog zakona raspravi u dva čitanja te da se mišljenja, prijedlozi i primjedbe iz rasprave upute predlagatelju radi izrade Konačnog prijedloga zakona. Prijedlog Odbora da se početak primjene uskladi s početkom primjene Zakona o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba nije prihvaćen. Prijedlog zakona upućen je 29. travnja u redovnu proceduru.

Konačni Prijedlog zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi predstavila je Sanda Pipunić, načelnica Odjela za pravna pitanja službeničkog sustava u Središnjem državnom uredu za upravu na savjetovanju *Lokalna samouprava danas, 15 godina kasnije*, održanom u Rapcu, 12. i 13. lipnja u organizaciji Udruge gradova. Nakon održanog savjetovanja Konačni prijedlog još jednom je upućen članovima Udruge gradova na očitovanje, a Udruga je krajem lipnja ponovo dostavila Središnjem državnom uredu objedinjeno mišljenje na Konačni prijedlog zakona.

Konačni prijedlog zakona raspravljao je na 11. sjednici Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora održanoj 3. srpnja, usvojen je na sjednici 15. srpnja, a stupio je na snagu 31. srpnja 2008. godine. Premda predstavlja važan iskorak u uređivanju radnih odnosa, statusa, prava i obaveza službenika i namještenika u lokalnoj i područnoj samoupravi, ostaju otvorena pitanja klasifikacije radnih mjesta te plaća djelatnika. Premda je Udruga gradova i u svojem Prijedlogu zakona dostavljenom Središnjem državnom uredu za upravu i mišljenjima upućenim na Prijedloge Središnjeg državnog ureda tražila rješavanje ovih pitanja, ona su izostala iz ovog Zakona zbog oštrog protivljenja sindikata i Udruge poslodavaca na Gospodarsko-socijalnom vijeću.

Udruga gradova organizirala je 19. rujna u Centru za izobrazbu u Središnjem državnom uredu za upravu savjetovanje o novom Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Na savjetovanju je sudjelovalo oko 70 predstavnika gradova, a izlaganja su održale Sanda Pipunić, načelnica Odjela za pravna pitanja službeničkog sustava u Središnjem državnom uredu za upravu i Helena Masarić, pročelnica Ureda Grada Opatije. Sanda Pipunić predstavila je novine koje Zakon donosi. Helena Masarić iznijela je stavove koje je zagovarala Udruga gradova prilikom izrade svojeg Prijedloga zakona 2007. godine i neke dileme u vezi pojedinih rješenja usvojenog Zakona. Uz predstavljanje Zakona i mogućih rješenja pojedinih spornih odredbi, sudionici savjetovanja dobili su odgovore na pojedinačna pitanja.

Udruga gradova u 2008. godini angažirala je i stalnog konzultanta koji izrađuje pisane odgovore na pojedina pitanja iz prakse koja se odnose na službenike i namještenike u upravnim tijelima i službama gradova. Odgovore na pitanja Ured Udruge upućuje ne samo gradu iz kojega je zaprimljen upit, već i ostalim gradovima – članovima Udruge.

Ujedno, na savjetovanju *Informatora* o novom Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, održanom 26. studenoga u Zagrebu, predstavljen je tijek izrade novog Zakona, aktivnosti, stajališta i prijedlozi Udruge gradova te suradnja Udruge sa Središnjim državnim uredom za upravu. Također, knjiga *Službenički odnosi* u izdanju *Informatora*, sadrži detaljan opis i hodogram aktivnosti Udruge koje su prethodile donošenju Zakona.

Europska povelja o lokalnoj samoupravi

Na 11. sjednici, održanoj 6. veljače, Predsjedništvo Udruge gradova prihvatilo je Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi, kojim se predlaže cjelovita ratifikacija Europske povelje. Prijedlog zakona zajedno s pismima potpore 60 gradonačelnika prikupljenim od prosinca 2007. do početka veljače 2008. godine upućen je Vladi Republike Hrvatske, predsjedniku Hrvatskoga sabora te Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora. Vlada Republike Hrvatske uputila je prijedlog Udruge gradova na mišljenje nadležnom državnom tijelu, Središnjem državnom uredu za upravu. Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora raspravljao je na 3. sjednici održanoj 23. travnja Prijedlogu za pokretanje postupka za donošenje zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi. Članovi Odbora podržali su inicijativu te je Odbor na 4. sjednici održanoj 29. travnja 2008. utvrdio Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi te ga uputio u daljnju saborsku proceduru.

Vlada Republike Hrvatske dostavila je 2. svibnja Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora tekst Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi, upućenog u Hrvatski sabor u hitni postupak. Odbor je na sjednici 6. svibnja održanoj 13. svibnja prihvatio tekst Prijedloga. Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi donesen je na 4. sjednici 16. svibnja. Prihvaćanjem svih odredaba Europske povelje o lokalnoj samoupravi tijela državne vlasti obavezna su izvršiti prethodne konzultacije s nacionalnim udruženjima lokalnih jedinica u svim slučajevima odlučivanja o pitanjima od interesa za lokalnu samoupravu. Zakon je stupio na snagu 1. listopada.

Pomorsko dobro

Udruga gradova osnovala je 2007. godine Radnu skupinu za pomorsko dobro koja okuplja predstavnike jadranskih gradova učlanjenih u Udrugu. Iste godine, u svibnju, u Zadru je održan uvodni sastanak Radne skupine za pomorsko dobro na kojem se raspravljalo o problemima u sustavu upravljanja pomorskim dobrom i nedostacima postojećeg zakonodavnog okvira.

U veljači ove godine zaključen je ugovor o suradnji s gospodinom Brankom Kundihom, stručnjakom za pomorsko dobro, autorom monografija na temu pomorskog dobra i autorom Strategije Republike Hrvatske *Hrvatska u 21. stoljeću* u dijelu koji se odnosi na pomorsko dobro; predlagачem i zagovornikom novog pravnog instituta u hrvatskom koncesijskom pravu poznatog kao "koncesijsko odobrenje" te članom Povjerenstva za izradu mjera zaštite pomorskog dobra i unapređenja lučkog sustava Republike Hrvatske.

U razdoblju od polovine travnja do sredine lipnja ove godine održana su 4 sastanka Radne skupine sa stručnjakom Brankom Kundihom, u Rijeci (18. travnja), Biogradu na moru (9. svibnja), Komiži (30. svibnja) i Novigradu (11. lipnja). Uoči sastanka u Biogradu, održana je konferencija za novinare na kojoj je gradonačelnik Biograda, Ivan Knez, predstavio rad Udruge gradova te aktivnosti Radne skupine za pomorsko dobro. Vijest o održavanju sastanka Radne skupine te zahtjevima Udruge gradova za izmjenama postojećeg Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama objavljena je u Večernjem listu, Novom radiju Zadarske županije te lokalnim televizijskim postajama i internetskim portalima u županiji. Novinskim člancima u Slobodnoj Dalmaciji i Glasu Istre bili su popraćeni i sastanci Radne skupine u Komiži i Novigradu.

Na sastanku u Rijeci raspravljalo se o definiranju i određivanju granice pomorskog dobra, evidenciji i upisu pomorskog dobra u zemljišne knjige te upravnom i inspeksijskom nadzoru,

odnosno komunalnoj inspekciji. Sastanak u Biogradu na moru bavio se pitanjima upravljanja pomorskim dobrom (redovnim i izvanrednim upravljanjem te integralnim upravljanjem pomorskim dobrom) i rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, kao i institutom prava građenja na pomorskom dobru. U Komiži se raspravljalo o gospodarskom korištenju pomorskog dobra, koncesijama, koncesijskim odobrenjima te gradnji na pomorskom dobru u općoj upotrebi i javnom interesu. Posljednji sastanak Radne skupine održan u Novigradu bio je posvećen problematici luka pa se razgovaralo o granicama lučkog područja, lukama otvorenim za javni promet, lučkim upravama, lukama posebne namjene te osnivanju komunalnih luka. Zaključci sastanaka Radne skupine za pomorsko dobro objedinjeni su u studiji *Lokalna samouprava i pomorsko dobro*, koja treba poslužiti kao polazna točka za izmjene trenutnog Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama u smjeru decentralizacije održavanja, zaštite, sanacije i upravljanja pomorskim dobrom, s konačnim ciljem stvaranja uvjeta za ravnomjerniji razvoj područja pomorskog dobra.

Nakon što je Predsjedništvo Udruge gradova na sjednici u studenom verificiralo tekst studije *Lokalna samouprava i pomorsko dobro*, studija je početkom prosinca uz pismo zamolbe za organizacijom zajedničkog sastanka proslijeđena ministru mora, prometa i infrastrukture Božidar Kalmeti, državnom tajniku za more Branku Bačiću i ravnatelju Uprave pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture Mariju Babiću.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture odgovorilo je na zahtjev Udruge gradova te za 2009. godinu najavilo izmjene Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama u čiju će izradu biti uključena i Udruga gradova.

Upravljanje i nadzor cestovnog prometa

Krajem 2007. godine Udruga gradova uputila je Središnjem državnom uredu za upravu mišljenja na pravilnike kojima se lokalnoj samoupravi omogućava obavljanje poslova vezanih uz Zakon o sigurnosti prometa na cestama, a Središnji državni ured prihvatio je samo dio prijedloga Udruge gradova.

Kao jedan od prioriteta za 2008. godinu Udruga gradova odredila je cjelovito obavljanje poslova nadzora cestovnog prometa u skladu sa Zakonom o sigurnosti prometa na cestama te objedinjeno obavljanje poslova nadzora komunalnog reda i cestovnog prometa svim zainteresiranim gradovima. Premda Zakon o sigurnosti prometa na cestama omogućava jedinicama lokalne samouprave preuzimanje brojnih poslova upravljanja i nadzora cestovnog prometa na svom području, izmjenama podzakonskih akata omogućeno je samo obavljanje poslova upravljanja prometom na raskrižjima i uklanjanja nepropisno parkiranih vozila, a potrebno je omogućiti i preuzimanje poslova nadzora prometa u zonama smirenog prometa i pješačkim zonama te mjerenja brzine kretanja vozila u naseljenim mjestima s fiksno postavljenim mjernim uređajima.

Dana 14. ožujka Udruga gradova organizirala je u Centru za izobrazbu u Središnjem državnom uredu za upravu savjetovanje na kojem je sudjelovalo oko 40 predstavnika gradova te predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova i Središnjeg državnog ureda za upravu, a na kojem se raspravljalo o nacrtu novog Zakona o sigurnosti prometa na cestama te novinama u odnosu na prethodni zakon i pravilnike. Prema Prijedlogu novog Zakona nadzor prometa, uklanjanje nepropisno parkiranih vozila i upravljanje prometom, kao i formiranje cijena (uz suglasnost nadležnog ministarstva) i prihodi od naplate nepropisno parkiranih vozila bit će prenijeti lokalnim jedinicama. Na savjetovanju je istaknuto da će zbog izmjena Zakona biti potrebno mijenjati i podzakonske akte, koje će pripremati Ministarstvo unutarnjih poslova, a na Središnji državni ured za upravu. Predstavnici Ministarstva prihvatili su prijedlog Udruge gradova da se u radnu skupinu za izradu pravilnika uključe i predstavnici jedinica lokalnih samouprava.

Tekst Prijedloga zakona o sigurnosti prometa na cestama Vlada je uputila u travnju u saborsku proceduru, a Zakon je donesen na 4. sjednici 30. svibnja.

Udruga gradova sredinom rujna uputila je Ministarstvu unutarnjih poslova upit o tijeku priprema podzakonskih akata u čiju bi izradu trebalo uključiti i predstavnike jedinica lokalnih samouprava. Ministarstvo se nije očitovalo na dopis Udruge gradova, a krajem godine donesen je Pravilnik o uvjetima i načinu obavljanja poslova nadzora nepropisno zaustavljenih ili parkiranih vozila te uvjetima za obavljanje poslova premještanja nepropisno zaustavljenih ili parkiranih vozila, u čiju izradu nisu bili uključeni predstavnici Udruge gradova. Početkom prosinca, Udruga gradova, poslala je prigovor ministru unutarnjih poslova Tomislavu Karamarku; glavnom ravnatelju Policije, Vladimiru Faberu i načelniku Odjela za sigurnost cestovnog prometa, Borisu Orloviću, u kojem se izražava neslaganje s načinom donošenja Pravilnika i nekonzultiranjem Udruge gradova.

Zakon o elektroničkim komunikacijama

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture uputilo je u javnu raspravu Prijedlog zakona o elektroničkim komunikacijama, a Udruga gradova je zatražila produljenje roka koji je određen u trajanju od samo tjedan dana te je u konzultaciji s predstavnicima gradova uputila očitovanje na Prijedlog zakona. Od posebnog interesa za Udrugu gradova jest pitanje vlasništva nad distribucijsko-telekomunikacijskom kanalizacijom. Mišljenje Udruge je da se vlasništvo ne bi se trebalo uređivati ovim Zakonom te bi ista trebala biti proglašena komunalnom infrastrukturom i vlasništvom jedinica lokalne samouprave. Trajanje javne rasprave produženo je, a očitovanje Udruge verificirano je na 12. sjednici Predsjedništva održanoj u travnju.

Udruga gradova dostavila je svoje mišljenje na Prijedlog zakona o elektroničkim komunikacijama Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, kao i Odboru za pomorstvo, promet i veze Hrvatskoga sabora. Zakon je ipak usvojen, bez značajnih izmjena, na 5. sjednici Hrvatskoga sabora 19. lipnja.

Pretvorba društvenog vlasništva

Na inicijativu nekoliko gradova, Ured Udruge gradova uputio je zamolbu svim članovima Udruge da dostave informacije vezano uz postupke pretvorbe društvenog vlasništva, odnosno aktivnosti Državnog odvjetništva. Praksa je pokazala da u nekim gradovima Državno odvjetništvo podnosi prijedloge za uknjižbu na svim nekretninama koje se u zemljišnim knjigama vode kao društveno vlasništvo ili općenarodna imovina - bez upisanog korisnika, dok u nekim gradovima samo na osnovu podnesene tužbe vrši izmjenu upisa u gruntovnici te kao vlasnika upisuje Republiku Hrvatsku, čak i ako je kao postojeći korisnik već upisan grad ili općina. O postupanju Državnog odvjetništva koje rezultira otuđivanjem imovine jedinicama lokalne samouprave raspravljano je na 12. sjednici Predsjedništva održanoj u 16. travnja na kojoj je zaključeno da se pokrene rješavanje ovog problema svim pravnim sredstvima, koja uključuju sastanak s Državnim odvjetništvom; zahtjev za autentičnim tumačenjem zakona; pokretanje pitanja ustavnosti zakona; te u konačnici i aktivnosti prema međunarodnim sudovima.

Početkom listopada Udruga gradova dostavila je Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora Prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja odredbe članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine sa zamolbom da Odbor razmotri iznijeta stajališta Udruge i pokrene postupak davanja vjerodostojnog tumačenja Zakona. Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu)

samoupravu Hrvatskoga sabora raspravljao je Prijedlog Udruge gradova na 18. sjednici održanoj 3. prosinca. Prijedlog je prihvaćen i pokrenut je postupak za davanje vjerodostojnog tumačenja.

Dana 6. studenog održan sastanak predstavnika Državnog odvjetništva i Udruge gradova. Utvrđeno je da se u praksi javljaju slučajevi pogrešne uknjižbe prava vlasništva na državu ili pak jedinicu lokalne samouprave zbog čega se pokreću dugotrajni parnični postupci, ali i da se javlja različita sudska praksa sudova u Republici Hrvatskoj. Kako bi se sporovi između države i jedinica lokalne samouprave riješili bez suda zaključeno je da se poduzmu sve mjere kako bi država i jedinice lokalne samouprave jedne drugima olakšale uknjižbu. Predloženo je da jedinice lokalne samouprave odrede osobu koju će biti zadužena za davanje informacija i dokumentacije, kako bi se izbjeglo nepotrebno ulaganje pravnih lijekova protiv rješenja o uknjižbi prava vlasništva, i dostave odluke o podruštvljenju zemljišta koje su donijele bivše općine temeljem Zakona o građevniskom zemljištu koje sadrže popis zemljišnih čestica prenesenih u društveno vlasništvo. Na zahtjev Državnog odvjetništva jedinice lokalne samouprave izdat će tabularnu raspravu radi uknjižbe prava vlasništva Republike Hrvatske na poljoprivrednom zemljištu koje je obuhvaćeno Programima raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Ukoliko jedinice lokalne samouprave predoče isprave iz kojih proizlazi da imaju pravo vlasništva nad imovinom, Državno odvjetništvo će temeljem članka 186 Zakona o parničnom postupku sklopiti sporazum i priznati pravo vlasništva. Dogovoreno je da Državno odvjetništvo predloži Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske, Sektoru za zemljišne knjige, organizaciju tematskog sastanka radi razrješavanja problematike uknjižbe prava vlasništva. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske dostavilo je 13. studenog Udruzi gradova promemoriju sa sastanka, uz zamolbu za verificiranje zaključaka.

Na 13. sjednici Predsjedništva, održanoj 26. studenog, predsjednik Obersnel izvijestio je o sastanku s predstavnicima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, tekstu promemorije kao i prijedlogu Udruge gradova da se u zapisnik uvrsti i odredba kojom Državno odvjetništvo Republike Hrvatske daje suglasnost da su jedinice lokalne samouprave vlasnici svih nekretnina koje su s danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama (16. listopada 1990. godine) i Zakona o poljoprivrednom zemljištu (27. srpanj 1991. godine), nalazile unutar građevinskih područja tada važećih prostornih planova bivših općina, prednika današnjih jedinica lokalne samouprave.

Početak prosinca Državno odvjetništvo Republike Hrvatske negativno se očitovalo na prijedlog Udruge gradova za izmjenama zapisnika sa sastanka. Kako je i dogovoreno na sjednici Predsjedništva, promemorija sa sastanka prosljeđena je u prosincu članovima Udruge gradova uz zamolbu da ih dostave Državnim odvjetništvima u županijama da postupaju u skladu sa zaključcima.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske izvijestilo je da se sredinom prosinca očekuje sastanak sa Sektorom za zemljišne knjige u Ministarstvu pravosuđa, no do kraja godine sastanak nije održan.

Zakon o komunalnom gospodarstvu

Na drugom sastanku Vladinog povjerenstva za praćenje rasta cijena, utjecaja na standard građana i predlaganje mjera, održanom 30. siječnja, predstavljena je analiza o promjenama i korekcijama cijena komunalnih usluga u gradovima u posljednje tri godine. Udruzi gradova je povjereno da do sljedećeg sastanka Vladinog povjerenstva u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva izradi analizu primjene Zakona o komunalnom

gospodarstvu s ciljem iznalaženja prijedloga za konkurentnije i racionalnije poslovanje komunalnih trgovačkih društava.

Dana 31. ožujka održan je prvi sastanak Radne skupine za komunalni sustav, osnovane na 11. sjednici Predsjedništva u veljači, na kojoj su predstavnici gradova raspravljali o konkurentnijem i racionalnijem poslovanju komunalnih trgovačkih društava, mogućim izmjenama zakonskih i podzakonskih akata te mogućnostima zadržavanja postojećeg standarda uz nižu cijenu usluge ili uvođenje višeg standarda usluge uz zadržavanje postojeće cijene. Preporuke Udruge gradova objedinjene su s analizom Zakona o komunalnom gospodarstvu koje je izradilo Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Na trećem sastanku Vladinog povjerenstva za praćenje rasta cijena, njihova utjecaja na standard građana i predlaganje mjera održanom 24. travnja, ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva gđa. Marina Matulović Dropulić i potpredsjednica Udruge gradova gđa. Nedjeljka Klarić predstavile su zajedničku analizu učinaka Zakona o komunalnom gospodarstvu i prijedlog smjernica za izmjene Zakona, s ciljem konkurentnog i ekonomičnog poslovanja komunalnih društava. Prema tom prijedlogu, zakonski bi se utvrdila struktura kalkulacije cijene komunalnih usluga, njen sadržaj i način formiranja te uvela stupnjevana cijena vode, odvodnje i odvoza smeća. Proizvodni pogoni plaćali bi cijenu odvodnje prema ispuštenoj količini otpadne vode, a cijena odvoza otpada definirat će se prema broju osoba u kućanstvu odnosno količini otpada čime će se napustiti dosadašnji sustav naplate prema m² stambene površine. Imovinsko-pravni odnosi rješavali bi se putem izvlaštenja čime bi se ubrzala izgradnja komunalne, a komunalni redari moći će utvrđivati identitet i sankcionirati osobe koje otpad odlažu na divlje deponije, odnosno druga mjesta koja nisu utvrđena za tu namjenu. Uvele bi se i dodatne mjere vlasnicima objekata koji se ne žele priključiti na objekte odvodnje, kao što su strože sankcioniranje, plaćanje vode po uvećanoj cijeni ili prisilno priključenje objekata. Prijedlog Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Udruge gradova podržali su predstavnici sindikata i poslodavaca, uz obvezu da se o cjelokupnoj analizi i smjernicama pisano očituju.

Prijedloge Radne skupine za komunalni sustav Udruge gradova usvojene od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva predstavila je Irena Miličević, pročelnica Gradskog upravnog odjela za komunalni sustav Grada Rijeke na savjetovanju *Lokalna samouprava danas, 15 godina kasnije*, održanom u Rapcu, 12. i 13. lipnja u organizaciji Udruge gradova.

U sklopu panel rasprave *Novi zakonodavni okvir za učinkovitije komunalno gospodarstvo* održane na INFO DAN-u 2008, 22. listopada, Aleksander Russo, državni tajnik u Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva predstavio je osnovna načela prijedloga novog zakona o komunalnom gospodarstvu. Objasnio je kako je nakon analize stanja u komunalnom gospodarstvu i brojnih dosadašnjih izmjena i dopuna Zakona o komunalnom gospodarstvu (11 od 1995. godine) odlučeno da se donese novi zakon. Njime bi se utvrdila načela i opći uvjeti građenja i održavanja građevina i uređaja komunalne infrastrukture te načela i načini obavljanja komunalnih djelatnosti. Zakonom će se urediti obveze jedinica lokalne samouprave za izgradnju i održavanje komunalne infrastrukture, način izračuna i raspodjele troškova te novi izvori financiranja za izgradnju komunalne infrastrukture, način obračuna komunalnog doprinosa i komunalne naknade te cijena komunalnih usluga. Državni tajnik Aleksander Russo najavio je da će Ministarstvo surađivati s Udrugom gradova na izradi novog zakona.

Zakon o javnim cestama

U listopadu 2007. godine predstavnici Udruge gradova održali su sastanak s pomoćnikom ministra za more, turizam, promet i razvitak, na kojem je raspravljan prijedlog izrade i dopune Zakona o javnim cestama i model prijenosa financijskih sredstava na kojem je tijekom 2006. godine Udruga surađivala sa stranim i domaćim stručnjacima. Zakon o javnim cestama potrebno je uskladiti s Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi iz 2005. godine, kojim se na velike gradove i gradove sjedišta županija prenose poslovi upravljanja, građenja, rekonstruiranja i održavanja javnih cesta (državnih, županijskih i lokalnih) na njihovom području. Na sastanku je utvrđeno da će usklađivanje Zakona o javnim cestama biti izvršeno u četvrtom kvartalu 2008. prema programu pristupanja Europskoj uniji te da će Udruga gradova dobiti predstavnika u Radnoj skupini za izmjenu Zakona.

Na 11. sjednici Predsjedništva, održanoj 6. veljače, donošenje izmjena i dopuna Zakona o javnim cestama uvršteno je u prioritete za decentralizaciju za 2008.

Na sjednici održanoj 29. svibnja Vlada Republike Hrvatske raspravila je i poslala u saborsku proceduru Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama kojima se cestovni sustav usklađuje s pravnom stečevinom Europske unije, ali ne i sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Početak lipnja Udruga gradova poslala je ministru mora, prometa i infrastrukture Božidaru Kalmetu i predsjedniku Vlade Republike Hrvatske dr. Ivi Sanaderu dopis u kojem se navodi kako se usvajanjem navedenog prijedloga neće izvršiti usklađivanje s organskim Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te će biti potrebno u najskorije vrijeme ponovo izmijeniti Zakon o javnim cestama. U dopisu se navodi i kako Udruga gradova nije bila konzultirana u pripremi izmjena i dopuna Zakona o javnim cestama premda je tako dogovoreno u listopadu 2007. godine, a Ministarstvo na to obvezuju i odredbe Europske povelje o lokalnoj samoupravi. Udruga gradova uputila je svoje mišljenje i nadležnim odborima Hrvatskoga sabora, Odboru za pomorstvo, promet i veze; Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu te Odboru za europske integracije uz zamolbu da se Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture predloži dorada predmetnog zakona i usklađivanje s organskim Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu raspravljao je Prijedlog zakona na 9. sjednici održanoj 17. lipnja te zaključio da bi Prijedlog zakona trebao obuhvatiti i održavanje javnih cesta od strane jedinica lokalne samouprave. Na prijedlog Udruge gradova, Odbor je odlučio predložiti da se zakon donese u redovnoj proceduri. Mišljenje Udruge gradova iznijeto je i na 10. sjednici Odbora za europske integracije (17. lipanj) te na 9. sjednici Odbora za pomorstvo, promet i veze (17. lipanj) koji je također predložio donošenje zakona u redovnoj proceduri i obavezno usklađivanje sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Dana 19. lipnja Sabor je prihvatio Prijedlog zakona koji treba biti raspravljen u dva čitanja. Udruga gradova uputila je dopis ministru mora, prometa i infrastrukture Božidaru Kalmeti, sa zamolbom za sastanak na kojem bi se raspravljalo o Prijedlogu zakona, koji bi se uskladio i sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Ministarstvo nije do kraja godine odgovorilo na dopis Udruge gradova.

Vlada Republike Hrvatske uputila je 21. studenog u saborsku proceduru Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama, koji ne sadrži bitno drugačija rješenja od Prijedloga zakona iz lipnja. Konačni prijedlog izrađen je bez konzultacija s Udrugom gradova i nije usklađen sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Zakon o javnoj nabavi

U listopadu 2007. godine donesen je novi Zakon o javnoj nabavi koji je uveo određene izmjene i nove obveze u provođenju postupaka javne nabave. Udruga gradova uvrstila je u plan rada za 2008. godinu održavanje stručnih skupova o javnoj nabavi na kojima bi predstavnici Uprave za sustav javne nabave, Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave i Državne revizije predstavili najznačajnije izmjene Zakona i dali odgovore na pitanja članova.

Na savjetovanju *Lokalna samouprava danas, 15 godina kasnije*, održanom u Rapcu 12. i 13. lipnja, Ante Loboja, savjetnik u Upravi za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, najavio je izradu Nacrta prijedloga Zakna o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi. Dogovoreno je da Udruga gradova dostavi svoje prijedloge, primjedbe i sugestije u vezi s potrebnim izmjenama i dopunama važećeg Zakona.

Udruga gradova dostavila je početkom srpnja državnoj tajnici za javnu nabavu mr. Tamari Obradović-Mazal prijedloge izmjena Zakona o javnoj nabavi. Prijedlozi Udruge gradova odnose se na brisanje odredbe o rokovima mirovanja i objave za izuzeća od primjene Zakona; definiranje predmeta nabave zakonskim odredbama, a ne Uredbama; primjenu Zakona o općem upravnom postupku i na pravila o dostavi; reguliranje obveza donošenja plana nabave naručitelja odredbama u Zakonu, a ne uredbama; određivanje kraćeg roka za sklapanje okvirnih sporazuma; te mogućnost da naručitelj navede odredbe o dopustivosti sudjelovanja i udjelu podizvođača.

Vlada Republike Hrvatske poslala je 30. rujna u saborsku proceduru Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva uvrstilo je u Konačni prijedlog sve primjedbe Udruge gradova. Zakon je donesen 17. listopada, s primjenom od 1. siječnja 2009. godine.

Sustav javne nabave i koncesija u jedinicama lokalne samouprave predstavila je državna tajnica za javnu nabavu, mr. Tamara Obradović-Mazal na konferenciji pod nazivom *Decentralizacija i kapaciteti za pružanje javnih usluga*, koja se održala 15. listopada u Zagrebu u organizaciji Udruge gradova u Republici Hrvatskoj i Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP).

Javna nabava bila je i glavna tema INFO DANA 2008, održanog 22. listopada. Državna tajnica mr. Tamara Obradović-Mazal predstavila je najvažnije promjene u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi koje se odnose na uvođenje kategorije plana nabave; rok mirovanja, iznimke i rok za ulaganje žalbe; odredbe vezane uz sklapanje okvirnog sporazuma i ugovora o javnoj nabavi na temelju okvirnog sporazuma; te profesionalizaciju javne nabave. Predstavila je i strategiju suzbijanja korupcije u javnoj nabavi te najavila zatvaranje poglavlja o javnoj nabavi u pregovorima s Europskom unijom do kraja godine. Ante Loboja, savjetnik u Upravi za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, pojasnio je odredbe Zakona koje se se odnose na zajedničku javnu nabavu.

Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Predstavnici Udruge gradova sastali su se 27. svibnja s ministrom financija Ivanom Šukerom i njegovim suradnicima kako bi raspravili povećanje neoporezivog dijela dohotka te načine obeštećenja lokalnih proračuna. Ministar Šuker predložio da se udio gradova u prihodima od poreza na dohodak poveća za 3 postotna boda te udio županija za 0,5 postotnih bodova, čime bi se nadoknadio manjak prihoda od poreza na dohodak kao posljedica povećanja neoporezivog dijela dohotka. Budući da je u 2007. godini prihod konsolidirane opće države s

osnove poreza na dohodak iznosio 9.93 milijarde kuna, predloženo povećanje udjela lokalne samouprave u porezu na dohodak prema procjenama Udruge gradova iznosilo bi 348 milijuna kuna, što je približno dovoljno za obeštećenje lokalnih proračuna te je Udruga gradova podržala spomenuti prijedlog. Dogovoreno je da se udio grada u porezu na dohodak poveća u općem dijelu sa 52 na 55%, a udio pozicije za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije smanji s 21 na 17.5%. Kako bi se osigurala dovoljna sredstva za pomoći izravnjanja, fond izravnjanja financirat će se iz poreza na dohodak i drugih prihoda Državnog proračuna. Prijedlog Udruge gradova da se u Zakon o financiranju lokalne samouprave uvrsti i dodatna stavka – udio za financiranje decentralizirane funkcije izdavanja građevinskih i lokacijskih dozvola nije prihvaćen.

Vlada Republike Hrvatske uputila je 29. svibnja u saborsku proceduru Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prijedlog je raspravljan na 9. sjednici Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu 17. lipnja. Zakon je donesen na 5. sjednici 19. lipnja, a stupio je na snagu 1. srpnja.

Zakon o trgovini

Dana 20. kolovoza održan je sastanak predstavnika Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ureda za socijalno partnerstvo, sindikata, Hrvatske udruge poslodavaca, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore i Udruge gradova u Republici Hrvatskoj na kojemu je zaključeno da se osnuje Radna skupina sa svrhom izrade prijedloga izmjene i dopune Zakona o trgovini koji se odnosi na radno vrijeme prodavaonica radnim danom (od ponedjeljka do subote). Udrugu gradova u Radnoj skupini predstavljao je Danijel Jerman, pročelnik Upravnog odjela za komunalni sustav i zaštitu okoliša Grada Opatije. Sredinom rujna održan je i sastanak Radne skupine na kojem je dogovoreno da jedinice lokalne samouprave mogu samostalno odlučiti o produžetku radnog vremena trgovina od ponedjeljka do subote na zahtjev trgovaca na svojem području. Udruga gradova je na zamolbu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva provela istraživanje o promjenama radnog vremena u gradovima u Republici Hrvatskoj iz kojeg je vidljivo da do produžetka radnog vremena trgovina dolazi uglavnom u gradovima uz obalu u vrijeme sezone.

Zakon o izborima općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba – usklađivanje statuta, poslovnika i ostalih akata

Budući da promjena načina izbora čelnika lokalne i područne samouprave i članova predstavničkih tijela zahtijeva usklađivanje akata u svim lokalnim i područnim (regionalnim) jedinicama u Republici Hrvatskoj, Udruga gradova organizirala je u tijekom studenog i prosinca 3 regionalna seminarra o usklađivanju statuta i poslovnika te drugih općih akata. Seminari su održani u Vinkovcima (12. studeni) i Zagrebu (19. studeni i 10. prosinac), a sudjelovalo je oko 150 predstavnika gradova, općina, županija i ureda državne uprave u županijama.

Pavao Matičić, zamjenik državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za upravu, predstavio je izmjene izbornog sustava, promjene u odnosu izvršnih čelnika i predstavničkih tijela te promjene u pravima, obvezama i nadležnostima tijela u okviru lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica. Helena Masarić, pročelnica Ureda Grada Opatije, koju je Udruga gradova angažirala za izradu nacrtu prijedloga statuta, poslovnika i ostalih akata, održala je predavanje o svim navedenim dokumentima i iznijela rješenja mogućih problema u njihovoj izradi.

Sudjelovanje u radu Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora

Predstavnici Udruge gradova od veljače 2007. sudjeluju u radu Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora.

U 2008. godini održano je 20 sjednica Odbora. Na 3. sjednici, održanoj 23. travnja, Odbor je raspravljao o Prijedlogu za pokretanje postupaka za donošenje zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi, koji je Udruga gradova uputila Odboru, zajedno s pismima potpore gradonačelnika. Na 4. sjednici Odbora, održanoj 29. travnja, prihvatio i utvrdio Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi, a na 6. sjednici prihvatio i Vladin Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi. Udruga je Odboru uputila mišljenje na Prijedlog zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi koji je Odbor raspravljao na 8. sjednici održanoj 28. svibnja, kao i mišljenje na Konačni prijedlog istog zakona o kojem se Odbor očitovao na 11. sjednici 3. srpnja. Mišljenje Udruge gradova na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama podneseno je Odboru za 9. sjednicu 17. lipnja, a na 10. sjednici održanoj 2. srpnja iznijeto je mišljenje Udruge gradova na Prijedlog zakona o proračunu. Udruga gradova uputila je i dva amandmana na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi za 15. sjednicu održanu 24. rujna. Odbor je načelno podržao amandmane premda se nisu odnosili na članke koji su predmet izmjena Zakona. U prosincu Udruga gradova uputila je Odboru dva amandmana na Prijedlog Zakona o izvršavanju proračuna za 2009. godinu i jedan amandman na Prijedlog Državnog proračuna za 2009. godinu. Odbor je raspravljao o amandmanima Udruge gradova na 20. sjednici održanoj 10. prosinca te prihvatio amandman o odstupanju od namjenskog trošenja neporeznih prihoda podnesen na Prijedlog Zakona o izvršavanju proračuna za 2009. godinu. Ostala dva amandmana nisu prihvaćena.

Početak listopada Udruga gradova dostavila je Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora Prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja odredbe članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine sa zamolbom da Odbor razmotri iznijeta stajališta Udruge i pokrene postupak davanja vjerodostojnog tumačenja Zakona. Odbor je raspravljao Prijedlog Udruge gradova na 18. sjednici održanoj 3. prosinca. Prijedlog je prihvaćen i pokrenut je postupak za davanje vjerodostojnog tumačenja.

Mišljenje na Prijedlog Nacionalne strategije za funkcionalnu i fiskalnu decentralizaciju i razvoj ljudskih resursa

Udruga gradova izradila je očitovanje na Prijedlog Nacionalne strategije za funkcionalnu i fiskalnu decentralizaciju i razvoj ljudskih resursa, pripremljen u okviru financijskog aranžmana između Vlade Republike Hrvatske i CARDS Programa Europske unije, u okviru Središnjeg ureda za državnu upravu. Očitovanje je uputila predsjedniku Vlade RH, dr. Ivi Sanaderu; potpredsjednici Vlade Republike Hrvatske, Đurđi Adlešić; državnom tajniku Središnjeg državnog ureda za upravu, Antunu Palariću i izrađivačima Prijedloga. Stajalište je Udruge gradova da tekst Prijedloga nije u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, brojnim zakonima, ali niti s programom Vlade Republike Hrvatske za ovo mandatno razdoblje ni s Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi. O Prijedlogu Projekta i mišljenju Udruge raspravljano je na 12. sjednici Predsjedništva Udruge održanoj u travnju. Prijedlog Nacionalne strategije za funkcionalnu i fiskalnu decentralizaciju i razvoj ljudskih resursa nije do kraja godine uvršten na dnevni red sjednica Vlade Republike Hrvatske.

Mišljenje na Nacrt prijedloga nacionalne strategije obuke za dužnosnike i službenike u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave 2008. – 2012. godine

Udruga gradova izradila je očitovanje na Nacrt prijedloga nacionalne strategije obuke za dužnosnike i službenike u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave 2008. – 2012. godine izrađen u okviru komponente dva CARDS projekta „Jačanje sposobnosti za upravnu decentralizaciju“ u studenome 2007. godine. Mišljenje je uputila državnom tajniku Središnjeg državnog ureda za upravu, Antunu Palariću; ravnatelju Akademije lokalne demokracije, Branku Bošnjaku te ostalim relevantnim institucijama. Udruga gradova podržala je samu ideju izrade i usvajanja strategije, no uz napomenu da Udruga u provedbu buduće strategije mora biti uključena kao partnerska institucija, a ne ponuditelj usluga izobrazbe. Nacrt strategije ocijenjen je tek polaznim materijalom za daljnju, argumentiranu i stručnu raspravu. Prijedlog nacionalne strategije obuke za dužnosnike i službenike u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (2009. - 2013.), bez uvaženih sugestija Udruge gradova, usvojen je na 44. sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 17. rujna.

Mišljenje na Prijedlog zaključka o Odluci o visini nadoknade za prostore koje koriste objekti za proizvodnju električne energije

Klub zastupnika Hrvatske narodne stranke uputio je u veljači u saborsku proceduru prijedlog navedene Odluke kojom se predlaže godišnje povećanje nadoknade za 20% u razdoblju od 2008.-2013. godine, čime bi se prihodi lokalne samouprave s ovog osnova povećavali za 20% godišnje i približno izjednačili sa sadašnjim iznosom rudarske rente uključene u cijenu. Klub je zatražio mišljenje Udruge gradova na nacrt Odluke, a Udruga gradova pozitivno se očitovala uz uvjet da se konačni prijedlog Odluke dopuni podacima o utjecaju povećanja nadoknade na konačnu cijenu električne energije za krajnjeg korisnika. Predloženo povećanje naknade utjecalo bi na povećanje cijene 1 kWh za 0,0754 lipa odnosno 0,13%. Rasprava o Prijedlogu zaključena je u studenom, a Prijedlog zaključka nije prihvaćen.

Mišljenje na Prijedlog državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe

Udruga gradova posredno se očitovala na Prijedlog državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe odgovarajući na upit Dragutina Lesara, nezavisnog zastupnika, o konsolidiranim izdacima lokalne samouprave za predškolski odgoj. Očitovanje Udruge ustupljeno je i zastupnicima svih ostalih klubova zastupnika. Od 1.2 milijarde kuna koje su u 2006. godini općine, gradovi i županije izdvojili za predškolski odgoj, gradovi su izdvojili 1.09 milijardi kuna, dok se u 2007. planiralo ukupno 1.4 milijarde kuna za predškolski odgoj, od čega 1.27 milijardi kuna iz gradskih proračuna. Ovi izdaci pokrivaju oko 60% ekonomske cijene vrtića, dok preostalih 40% cijene snose roditelji. Udruga je u svom očitovanju posebno naglasila da će usvajanje povećanih predškolskih standarda bez prijenosa pratećih sredstava iz državnog u gradske proračune rezultirati proporcionalnim povećanjem cijene za krajnje korisnike. Prijedlog standarda prihvaćen je na 4. sjednici 16. svibnja.

Mišljenje na Prijedlog Zakona o proračunu

Vlada Republike Hrvatske usvojila je na 27. sjednici 20. lipnja Prijedlog Zakona o proračunu s Konačnim prijedlogom zakona te ga uputila Hrvatskom saboru s prijedlogom donošenja po hitnom postupku. Ministarstvo financija nije konzultiralo Udrugu gradova o Konačnom prijedlogu zakona iako se radi o propisu od iznimnog interesa za jedinice lokalne samouprave, a Vlada je obrazložila donošenjem zakona po hitnom postupku opravdanim

državnim razlozima u cilju usklađenja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.

Udruga gradova izradila je mišljenje na Prijedlog zakona o proračunu u kojem se navodi kako Prijedlog dodatno centralizira upravljanje lokalnim financijama i ograničava razvoj jedinica lokalne samouprave. Udruga gradova upozorila je da su u Prijedlog zakona o proračunu ugrađene ograničavajuće odredbe i propisane posebne procedure ishođenja suglasnosti ministra financija u odnosu na zaduživanje i davanje jamstava (trgovačkim društvima i javnim ustanovama u vlasništvu jedinice, izvanproračunskim korisnicima) te sklapanje ugovora o javno-privatnom partnerstvu.

Udruga gradova predložila je doradu Prijedloga i konzultiranje s jedinicama lokalne samouprave; brisanje odredbe o uključivanju izdanih suglasnosti u opseg zaduženja; brisanje odredbe o obvezi ishođenja prethodne suglasnosti ministra financija na davanje suglasnosti i jamstava za zaduženje ustanovama, pravnim osobama u vlasništvu jedinica i izvanproračunskim korisnicima; redefiniranje sustava izdavanja suglasnosti za dugoročno zaduživanje jedinica lokalne samouprave; uvođenje većeg opsega zaduživanja za velike gradove; te uvođenje fleksibilnijeg ograničenja za lokalno zaduživanje i projektno financiranje.

Udruga gradova prosljedila je svoje mišljenje saborskom Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu koji je raspravljao o Prijedlogu zakona o proračunu na 10. sjednici održanoj 2. srpnja. Zakon je bez razmatranja prijedloga Udruge gradova od strane predlagatelja donesen na 5. sjednici 15. srpnja.

Amandmani na Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

Vlada Republike Hrvatske uputila je u rujnu u zakonodavni postupak Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, s konačnim prijedlogom zakona, s izmjenama u odnosu na broj zamjenika izvršnih čelnika u jedinicama s manje od 10 000 stanovnika, odnosno jedinicama s više od 10 000 stanovnika te način obavljanja njihove dužnosti. Središnji državni ured za upravu nije konzultirao Udrugu gradova prilikom donošenja izmjena Zakona.

Udruga gradova dostavila je Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu svoje mišljenje u kojem se ne slaže s načinom izrade izmjena Zakona i izostankom konzultiranja nacionalnih udruženja jedinica lokalne i područne samouprave. Mišljenju su priložene i dvije dopune Zakona koje su Središnjem državnom uredu za upravu upućene još u ožujku 2007. godine, a odnose se na obavezno konzultiranje središnjih tijela državne uprave s nacionalnim udruženjima lokalnih jedinica te odredbe o suradnji i udruživanju lokalnih jedinica radi zajedničkog obavljanja decentraliziranih poslova i poslova iz samoupravnog djelokruga. Amandmani su upućeni i predsjedniku Vlade Republike Hrvatske te državnom tajniku Središnjeg državnog ureda za upravu, Antunu Palariću.

Na 15. sjednici Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu održanoj 24. rujna iznijeto je i mišljenje Udruge gradova, a predsjednik Udruge mr.sc. Vojko Obersnel spomenuo je izostanak konzultacija s Udrugom gradova. Premda je mišljenje Udruge načelno podržano, amandmani se mogu podnostiti samo na članke koji su predmet izmjena zakona. Zakon je donesen na 6. sjednici 17. listopada.

Amandmani na Prijedlog Državnog proračuna za 2009. godinu i Prijedlog Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2009. godinu

Na 13. sjednici Predsjedništva, održanoj 26. studenog razgovaralo se o problemima u trenutnom sustavu financiranja jedinica lokalne samouprave – odredbi o ograničenju zaduživanja jedinica lokalne samouprave, nedostatnim financijskim sredstvima za obavljanje poslova prostornog uređenja i gradnje preuzetih 1. siječnja 2008. godine te namjenskom korištenju neporeznih prihoda. Na sjednici je dogovoreno da se prije donošenja Državnog proračuna za 2009. godinu zatraži hitan sastanak predstavnika Udruge gradova s Vladom RH na kojem bi se između ostalog raspravljalo o pitanjima financiranja jedinica lokalne samouprave i izvršavanju Državnog proračuna za 2009. godinu. Udruga gradova poslala je 27. studenog Vladi Republike Hrvatske zamolbu za sastanak, no Vlada se nije očitovala na zahtjev Udruge gradova, već je sa 57. sjednice održane 5. prosinca poslala u saborsku proceduru Prijedlog Državnog proračuna za 2009. godinu i Prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2009. godinu.

Udruga gradova uputila je saborskom Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu dva amandmana na Prijedlog Zakona o izvršavanju državnog proračuna za 2009. godinu i jedan amandman na Prijedlog Državnog proračuna za 2009. godinu. Amandmani su raspravljani na posljednjoj sjednici Odbora u 2008. godini, održanoj 10. prosinca.

Amandmanom na Prijedlog Državnog proračuna za 2009. godinu traži se osiguravanje 168 milijuna kuna za financiranje decentraliziranih poslova prostornog uređenja i gradnje potrebnih gradovima i županijama za obavljanje navedenih poslova, umjesto 45 milijuna koliko je predviđeno. Zahtjev za osiguranjem sredstava temeljen je na analizi Udruge gradova izrađenoj u studenom. Amandman nije prihvaćen.

Amandmanima na Prijedlog Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2009. godinu predlaže se odstupanje od namjenskog korištenja neporeznih prihoda i predviđa mogućnost da lokalna jedinica odlukom o izvršavanju proračuna za 2009. godinu utvrdi da se neporezni prihodi mogu koristiti i za druge namjene iz njihova samoupravnog djelokruga; te predlaže promjena dosadašnje stope ograničenja zaduživanja od 2,3% ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih lokalnih jedinica na razinu od 10% koja bi u većem dijelu zadovoljila potrebe lokalne samouprave za financiranje kapitalnih projekata obnove i razvoja. Odbor je prihvatio amandman Udruge gradova o odstupanju od namjenskog korištenja neporeznih prihoda, ali ne i amandman o promjeni stope ograničenja zaduživanja lokalnih jedinica.

Vlada Republike Hrvatske nije prihvatila amandman Udruge gradova na Prijedlog Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2009. godinu. Državni proračun za 2009. godinu i Zakon o izvršavanju Državnog proračuna za 2009. godinu doneseni su na 7. saborskoj sjednici 15. prosinca.

ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

Izdavanje Novosti

Udruga gradova izdala je u 2008. godini 6 brojeva mjesečnog lista *Novosti* u kojem se objavljuju informacije o o radu i djelovanju Ureda Udruge gradova, zakonodavnim aktivnostima i ostalim informacijama o Udruzi, ali i radu relevantnih državnih institucija. Tiskana naklada povećana je s 300 primjeraka u 2007. godini na 500 primjeraka. *Novosti* se dostavljaju gradonačelnicima i tajnicima svih gradova u Republici Hrvatskoj, predsjednicima saborskih odbora, ministrima, državnim tajnicima te predstavnicima partnerskih institucija. Osim tiskane naklade, *Novosti* se dostavljaju i u elektroničkom obliku, na približno 600 primatelja koji uključuju i članove radnih skupina, pročelnike upravnih odjela te sve zainteresirane primatelje iz privatnog sektora.

Izdavanje priloga *Lokalna samouprava*

Na 11. sjednici Predsjedništva održanoj u veljači, glavna urednica lista *Informator*, Davorka Foretić, predstavila je suradnju Udruge gradova i lista *Informator*. Udruga gradova je od ove godine započela s pripremom priloga *Lokalna samouprava*, koji se objavljuje u *Informatoru*. Prilog obrađuje teme iz lokalne samouprave, a autori i suradnici su članovi radnih skupina Udruge gradova. U 2008. godini objavljeno je ukupno 4 priloga.

U prvom prilogu (20. veljače) objavljeni su članci Jadranke Nikolov, tajnice Grada Osijeka *Uspostava unutarnje revizije u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te Komunalni red u Republici Hrvatskoj*, o kojem je pisao Ivica Malatestinić, zamjenik gradonačelnika Grada Crikvenice.

Drugi prilog (10. svibnja) bavi se temama *Ostvarivanje prava nacionalnih manjina u Gradu Rijeci*, koju su obradile Ksenija Linić, pročelnica Ureda Grada Rijeke i Verena Lelas Turak, suradnica za ostvarivanje prava nacionalnih manjina u Uredu Grada Rijeke; te *Savjet mladih – izbor članova i način rada Savjeta mladih* s oglednim primjerima Odluke o osnivanju savjeta mladih, javnog poziva za predlaganje kandidata i Poslovnika o radu savjeta koje je priredila Mirna Kezele, tajnica Grada Varaždina.

U trećem prilogu objavljen je članak Nives Kopajtich-Škrlec, koordinatore poslova za Udrugu gradova o sadržaju odredaba novog Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te primjeri odredaba akata o unutarnjoj reviziji dr. sc. Alena Rajka, pročelnika Službe za upravni razvitak Grada Opatije.

U četvrtom prilogu objavljeni su članci dr. sc. Alena Rajka, pročelnika Službe za upravni razvitak Grada Opatije, pod naslovom *Volontiranje u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave* s oglednim primjerom pravilnika, kao i članak *Uključivanje građana u proces donošenja proračuna* Ivica Malatestinića, zamjenika gradonačelnika Grada Crikvenice.

Web-stranice

Nakon što je krajem 2007. godine pokrenuta web stranica Udruge gradova (www.udruga-gradova.hr), u 2008. godini radilo se na kreiranju sadržaja stranice. Web stranica sadrži osnovne podatke o ciljevima i ustroju Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, njezinim članovima, članovima Predsjedništva, članovima i aktivnostima radnih skupina te kontakt podatke Ureda Udruge gradova. Redovito se ažurira informacijama o aktivnostima, inicijativama, amandmanima i prijedlozima koje Udruga zastupa pred tijelima središnje

vlasti. Na web stranicama mogu se naći najave savjetovanja u organizaciji Udruge gradova, informacije o publikacijama koje se bave lokalnom samoupravom i temama od interesa za gradove (financiranje, komunalni sustav), elektronička verzija *Novosti* i Statut i Poslovnik Udruge gradova.

Povećanje broja članova

Početakom 2008. godine Udruga gradova brojala je 84 člana. Do kraja 2008. godine Udruzi je pristupilo 8 gradova – Donji Miholjac, Cres, Županja, Kastav, Buje, Benkovac, Petrinja i Umag. Udruga trenutno broji 92 člana (što predstavlja rast članstva od 9,5% u 2008. godini).

Nove Radne skupine

Predsjedništvo Udruge gradova osnovalo je na 11. sjednici, održanoj 6. veljače, tri nove Radne skupine – za financije, komunalni sustav i međunarodnu suradnju. Tijekom veljače svim članovima Udruge gradova poslana je zamolba da dostave svoje prijedloge za imenovanje predstavnika u Radne skupine. Održan je i jedan sastanak Radne skupine za komunalni sustav (31. ožujka) na kojem su pripremljeni prijedlozi za izmjene Zakona o komunalnom gospodarstvu upućene Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Sredinom listopada (24. listopad) održan je i sastanak Radne skupine za financiranje na kojem se razgovaralo problemima u trenutnom sustavu financiranja jedinica lokalne samouprave, a predstavljena je i analiza stanja decentraliziranih ovlasti u prostornom uređenju i gradnji. Udruga gradova ima trenutno 7 radnih skupina.

SURADNJA S DOMAĆIM I STRANIM PARTNERIMA

Vladino povjerenstvo za praćenje rasta cijena, utjecaja na standard građana i predlaganje mjera

Na poziv Vlade Republike Hrvatske predstavnici Udruge gradova sudjelovali su u 2008. godini na 6 sastanaka Vlade Republike Hrvatske, Hrvatske udruge poslodavaca, sindikalnih središnjica i drugih organizacija s ciljem utvrđivanja utjecaja rasta cijena na porast inflacije.

Na prvom sastanku 23. siječnja 2008. godine raspravljalo se o mogućnostima utjecaja svih sudionika na zaustavljanje rasta cijena i inflacije s posebnim osvrtom na problematiku utvrđivanja cijena komunalnih usluga i donošenja odluka iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Predsjednik Udruge gradova, mr. sc. Vojko Obersnel prezentirao je rezultate preliminarne analize Udruge gradova temeljene na podacima o korekcijama cijena u 36 gradova koje su pokazale kako korekcija cijena komunalnih usluga nije bitno utjecala na rast inflacije te kako je u ukupnoj inflaciji od 5.8% udio porasta cijena komunalnih usluga manji od 1%.

Na sastanku je Udruzi gradova povjerena zadaća da u roku od 7 dana pripremi finalnu analizu o korekcijama cijena komunalnih usluga koja bi trebala poslužiti Vladi da se utvrdi jesu li i koji gradovi neopravdano svojim građanima poskupljivali komunalne usluge. Član Predsjedništva Udruge gradova, Ivan Hanžek, uz potpredsjednika Vlade, ministra financija, ministra poljoprivrede i drugih, predložen je za stalnog člana Povjerenstva za praćenje cijena, njihovog utjecaja na standard građana i predlaganje odgovarajućih mjera.

Do drugog sastanka (30. siječanj) Udruga gradova pripremila je detaljnu analizu cijena komunalnih usluga (za 63 od ukupno 127 gradova u RH u periodu od 2006. do 2008.), stručnu studiju o utjecaju cijena komunalnih usluga na rast inflacije te preporuke za smanjenje cijena komunalnih usluga. Rezultati su pokazali da 35 gradova u tom razdoblju nije povisilo cijenu ni jedne od usluga, naknada ili doprinosa, pri čemu su uzete u obzir cijene vodoopskrbe i odvodnje, zbrinjavanja otpada, komunalnog doprinosa i komunalne naknade. Zaključeno je kako su gradovi odgovorno postupali prilikom korekcija cijena komunalnih usluga i nisu time značajnije utjecali na rast inflacije. Kao mogućnost koja bi potencijalno vodila ka smanjenju cijena komunalnih usluga predložio je uvođenje niže stope PDV-a na komunalne usluge u skladu sa smjernicama EU o oporezivanju komunalnih usluga te mogućnost ukidanja vodnog doprinosa na investicije u vodoopskrbi i odvodnji. Predsjednik Udruge gradova spomenuo je kako mnogi gradovi kroz socijalne programe subvencioniraju troškove građana što u prosjeku iznosi 5-6% proračuna gradova. Na sastanku je zaključeno da gradovi i općine preispitaju posljednja povećanja cijena komunalnih usluga i razmotre mogućnost njihovog smanjenja te da se izradi analiza primjene Zakona o komunalnom gospodarstvu s ciljem iznalaženja prijedloga za konkurentnije i racionalnije poslovanje komunalnih trgovačkih društava.

Na trećoj sjednici održanoj 24. travnja 2008. godine raspravljano je o smjernicama za konkurentno i ekonomično poslovanje komunalnih društava. Ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Marina Matulović Dropulić i potpredsjednica Udruge gradova Nedjeljka Klarić predstavile su zajedničku analizu učinaka Zakona o komunalnom gospodarstvu i prijedlog smjernica za izmjene Zakona. Na sjednici je dogovoreno da Ministarstvo financija izradi Registar neporeznih prihoda, odnosno konsolidirani popis neporeznih davanja s ciljem financijskog rasterećivanja i pojednostavljenja poslovanja građana i poduzetnika. Ministarstvo financija dostavilo je Udruzi gradova listu neporeznih prihoda iz koje je vidljivo da je tek manji dio prihod jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vladino povjerenstvo predložilo je uspostavljanje intenzivnijeg dijaloga lokalnih vlasti i socijalnih partnera. Budući da o postojećoj razini dijaloga nema konkretnih pokazatelja niti podataka, Udruga gradova je u periodu od 25. travnja do 5. svibnja provela istraživanje u svim gradovima u RH o učestalosti i oblicima organiziranja konzultacija sa sindikatima, poslodavcima ili savjetima za zaštitu potrošača te rezultate dostavila Uredu za socijalno partnerstvo Vlade RH. Istraživanje je provedeno na reprezentativnom uzorku od 41 grada (32% svih gradova u RH) i pokazalo je da u 31 od 41 analiziranog grada (75%) postoji najmanje jedan oblik redovitog konzultiranja gradske uprave sa potrošačima, sindikatima i/ili gospodarstvenicima, a u nekima čak i više oblika konzultiranja. Ukupno 9 od preostalih 10 gradova navelo je da konzultacije ne postoje jer potrošači, sindikati ili poslodavci nisu iskazali interes za osnivanje konzultativnog tijela. Najučestaliji oblik konzultiranja na lokalnoj razini je savjet za zaštitu potrošača, dok se konzultacije s gospodarsko-socijalnim vijećem u pravilu obavljaju na županijskoj razini, a sastancima nazoče i predstavnici lokalnih vlasti, što je Udruga gradova ocijenila najprimjerenijim načinom za osnivanje gospodarsko-socijalnih vijeća u skladu sa Sporazumom o gospodarsko-socijalnom vijeću.

Na sastanku održanom 10. lipnja predstavljen je rad Povjerenstva za energetiku i obnovljive izvore energije i Povjerenstvu za poljoprivredno-prehrambenu politiku te mjerama Vlade RH za ublažavanje posljedica rasta cijene energenata na životni standard građana, a na sastanku održanom 19. rujna raspravljalo se o Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Prema zaključcima sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća, održane 30. lipnja, predloženo je osnivanje Radne skupine za predlaganje rješenja u cilju ujednačavanja platnih sustava na razini javne uprave. U Radnoj skupini sudjelovali bi predstavnici ministarstava, sindikata, Središnjeg državnog ureda za upravu, gradova, općina i županija. U ime Udruge gradova, imenovana je Ksenija Linić, pročelnica Ureda Grada Rijeke.

Na posljednjem proširenom sastanku održanom 12. studenog sudjelovali su predstavnici Vlade Republike Hrvatske, Hrvatske udruge poslodavaca, sindikalnih središnjica, Udruge općina u Republici Hrvatskoj, Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, Hrvatske zajednice županija te predsjednici uprava trgovačkih društava u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske. Predstavljene su Vladine mjere kontrole financijske krize u 2009. godini te prijedlozima zamrzavanja cijena komunalnih usluga i plaća službenika u javnoj upravi. Predsjedništvo Udruge gradova raspravljalo je o zaključcima ovog skupa na sjednici 26. studenog, a Udruga je uputila Vladi zahtjev za održavanjem sastanka na kojem bi se detaljnije razgovaralo o predloženim mjerama. Vlada se do kraja godine nije očitovala o zahtjevu Udruge gradova.

Suradnja s Programom Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) na organizaciji konferencije *Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama*

Sredinom svibnja (12-14. svibanj) u Splitu je održana prva radna konferencija *Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama u Hrvatskoj* na kojoj je predstavljen projekt Sustavnog gospodarenja energijom u gradovima i županijama u Republici Hrvatskoj, koji zajednički provode Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Program Ujedinjenih naroda za razvoj, uz potporu hrvatskog Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te Globalnog fonda za okoliš. Cilj projekta je poboljšanje energetske učinkovitosti i smanjenje štetnog utjecaja na okoliš, odnosno smanjenje potrošnje energije u zgradama i tvrtkama koje su u vlasništvu gradova i županija. Projekt se prvenstveno bavi sektorom zgradarstva, koji čine svi privatni i javni objekti kao što su škole, vrtići, sportski objekti, bolnice, kazališta, knjižnice te stambene zgrade i obiteljske kuće. Sektor zgradarstva odgovoran je za 40% ukupne potrošnje energije i 17% potrošnje pitke vode.

Konferencija je okupila preko 300 sudionika, gradonačelnika i župana Republike Hrvatske te predstavnika lokalnih energetskih i razvojnih agencija. Organizatori konferencije bili su Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i Program Ujedinjenih naroda za razvoj, u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstvom financija, Splitsko-dalmatinskom županijom, Gradom Splitom, Hrvatska zajednicom županija i Udrugom gradova u RH te tvrtkom HEP-ESCO d.o.o.

Na konferenciji je usvojena Energetska povelja gradonačelnika i župana, čime se gradovi i županije obvezuju na racionalniju potrošnju energije, uvođenje novih, obnovljivih izvora energije, kao i na brigu o očuvanju okoliša na dobrobit svih građana. Povelju je, zaključno s prvim danom konferencije, potpisalo 85 gradova, od ukupno 127, i 17 županija od 21, odnosno 102 grada i županije.

Prvoga dana konferencije bilo je riječi o europskom i nacionalnom zakonskom okviru o energiji i zaštiti okoliša te su predstavljena iskustva u realizaciji i primjeri iz prakse gospodarenja energijom u Hrvatskoj i Europi. Predstavnici regije Valencija u Španjolskoj, koja je jedna od najuspješnijih europskih regija u mobiliziranju sredstava iz Europskih fondova, predstavili su projekte različitih modela financiranja u području energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije, između ostalog i kroz javno-privatna partnerstva. Također, predstavnici Uprave za energetiku i transport te Uprave za okoliš Europske komisije u Bruxellesu dali su pregled europskih poticajnih programa i zakonskog paketa o zaštiti klime i energije.

Pilot projekt sustavnog gospodarenja energijom proveden u Sisku predstavio je gradonačelnik Siska, Dinko Pintarić, koji je spomenuo kako su prošloj godini, troškovi za energiju u samo nekoliko objekata u vlasništvu Grada smanjeni za pola milijuna kuna. Primjere dobre prakse u Hrvatskoj predstavili su također mr. sc. Vojko Obersnel, gradonačelnik Rijeke; Boris Kovačić, gradonačelnik Ivanić Grada i Milan Bandić, gradonačelnik Zagreba.

Drugog dana konferencije razgovaralo se o uspješnom kandidiranju energetskih projekata na EU i druge natječaje te pripremi projekata o čemu su predavanja održali stručnjaci iz programa Inteligentna energija u Europi (IEE - *Intelligent Energy Europe*) Europske unije i iz Ureda regije Valencija u Bruxellesu.

Udruga gradova je i nakon konferencije nastavila s promocijom projekta i poticanjem gradova da potpišu Energetsku povelju.

Suradnja s UNICEF-om na organizaciji stručnog skupa *Podrška roditeljima u gradovima i općinama prijateljima djece*

Na poziv organizacije UNICEF, Udruga gradova bila je suorganizator stručnog skupa *Podrška roditeljima u gradovima i općinama prijateljima djece*, održanom 12. rujna u Staroj gradskoj vijećnici Grada Zagreba. Skup je organiziran s ciljem razmjene iskustva gradova i općina u aktivnostima koje organiziraju kao podršku roditeljima, pogotovu u prve tri godine života djece, a okupio je oko 60 sudionika – predstavnika gradova i općina u Republici Hrvatskoj uključenih u projekt Gradovi i općine prijatelji djece koji provodi Savez društava Naša djeca, koordinatora akcije, predstavnika Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Saveza društva Naša djeca te UNICEF-a.

U ime Udruge gradova, skup je pozdravila Nedjeljka Klarić, potpredsjednica Udruge i članica Odbora za obitelj, mladež i sport Hrvatskoga sabora. Naglasila je važnost čelnika i predstavnika lokalne samouprave u pružanju podrške i pomoći u ranom roditeljstvu

organizacijom osmišljenih aktivnosti u lokalnim zajednicama, a predstavila je i primjer Grada Šibenika, koji dobro surađuje s nevladinim udrugama koje brinu o djeci i partner je na projektima za pomoć djeci s teškoćama u razvoju.

Tanja Radočaj, voditeljica UNICEF-ovog Ureda za Hrvatsku predstavila je aktivnosti i programe organizacije, a posebno projekt *Prve tri su najvažnije* u sklopu kojeg se i radi na programima poticanja ranog roditeljstva. U sklopu ovog programa UNICEF u suradnji s partnerima osigurava podršku i edukaciju za roditelje, edukaciju za pedijatre i patronažne sestre te putem masovnih medija radi na unaprjeđenju znanja roditelja i članova obitelji o odgoju djece.

Aida Salihagić-Kadić iz Koordinacijskog odbora akcije Gradovi i općine prijatelji djece izvijestila je kako zasad 17 gradova i općina ima status grada prijatelja djeteta dok je u akciju uključeno njih 70-ak. Pozvala je i ostale da se što prije uključe u njihove programe za dobrobit djece u svojim sredinama.

Primjere dobre prakse iz svojih gradova te aktivnosti koje se provode za najmlađu djecu predstavili su Tonino Picula, gradonačelnik Grada Velike Gorice; Helena Hećimović, koordinatorka akcije u Gradu Koprivnici; Đurđica Ivković, voditeljica projekata UNICEF-a u ime Grada Dubrovnika i Branka Bulaja, stručna suradnica u Upravnom odjelu za društvene djelatnosti Grada Požege.

Suradnja s Programom Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) na organizaciji konferencije *Decentralizacija i kapaciteti za pružanje javnih usluga*

Udruga gradova i UNDP organizirali su 15. listopada konferenciju pod nazivom *Decentralizacija i kapaciteti za pružanje javnih usluga* na kojoj je sudjelovalo oko 80 predstavnika gradova i županija, ministarstava financija, gospodarstva i regionalnog razvoja te predstavnika Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj. Na konferenciji se raspravljalo o novom sustavu javne nabave i koncesija, decentralizaciji školstva i upravljanja javnim cestama, zaduživanju lokalnih jedinica i komunalnih poduzeća te učinkovitosti sustava upravljanja vodom. Predstavljeni su i rezultati UNDP-ovog projekta 'Jačanja kapaciteta za pružanje javnih usluga', provedenog u suradnji s gradovima Varaždinom i Delnicama.

Predsjednik Udruge gradova mr. sc. Vojko Obersnel u svojem se pozdravnom govoru osvrnuo na gubitak prihoda gradova, općina i županija, prouzročen izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz 2006. godine, kao i na analizu stanja u prostornom uređenju i gradnji koju je provela Udruga gradova, a koja pokazuje da su sredstva planirana u Državnom proračunu za ove ovlasti nedostatna za plaće preuzetih službenika.

Pozdravne govore održali su i zamjenik stalnog predstavnika Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) u Hrvatskoj Alessandro Fracassetti Voditelj Odjela za jačanje institucija, pravosuđe, slobodu i sigurnost pri Delegaciji Europske komisije u Hrvatskoj Paolo Berizzi. Fracassetti je predstavio programe UNDP-ja za podršku procesu decentralizacije i jačanje kapaciteta institucija lokalne uprave te suradnju s gradskim upravama Delnica i Varaždina. Paolo Berizzi je naglasio važnost decentralizacije ovlasti kao ključnog elementa u reformi javne uprave, kao i stav koji promiče Europska unija o načelu supsidijarnosti koje nalaže da sve odluke budu donesene na onoj razini koja osigurava postizanje najučinkovitijih rezultata.

O dosadašnjem procesu decentralizacije u Republici Hrvatskoj prezentacije su održali Pavao Matičić, zamjenik državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za upravu i Maja Lukeš

Petrović, konzultantica Udruge gradova. Ivan Briški, dogradonačelnik Grada Delnica, predstavio je modele pružanja usluga u svojem gradu, a Aida Liha, voditeljica projekta u UNDP-u, prezentirala je sustav informiranja u Gradu Varaždinu.

Raspravljajući o funkcionalnoj decentralizaciji, državna tajnica u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva Tamara Obradović Mazal izložila je jedinstveni sustav javne nabave koji osigurava jednak tretman svih sudionika u sustavu javne nabave, pruža jedinstvenu pravnu zaštitu i promiče održiv gospodarski razvoj. Istaknula je kako uređen sustav javnih nabava osigurava nabavu po načelu najbolje vrijednosti za novac, a uz to unaprjeđuje upravljanje javnim financijama, smanjuje administrativno opterećenje, pospješuje tržišno natjecanje i promiče zaštitu okoliša

Mladen Tenodi, pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti u Gradu Križevcima, objasnio je proces preuzimanja osnivačkih prava nad osnovnim školama, a dr. sc. Ante Bajo s Instituta za javne financije govorio je o učinkovitosti sustava opskrbe vodom u Hrvatskoj. Dr. sc. Saša Drezgić, s Ekonomskog fakulteta u Rijeci, osvrnuo se na problem prijenosa ovlasti za održavanje javnih cesta, koje su izmjenama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi iz 2005. godine stavljene u nadležnost velikih gradova, ali ih veliki gradovi ne mogu preuzeti zbog neusklađenosti Zakona o javnim cestama.

O analizi postojećeg sustava financiranja jedinica lokalne samouprave govorio je Niko Raič, ravnatelj Uprave za pripremu proračuna u Ministarstvu financija, a nove modele zaduživanja predstavio je Ante Mađerić, savjetnik gradonačelnika Grada Rijeke.

Sudjelovanje u radu Radne skupine za Hrvatsku Odbora regija Europske unije

Gradonačelnik Kutine mr.sc. Davor Žmegač sudjelovao je na u svojstvu člana Predsjedništva Udruge gradova na trećem sastanku Radne skupine za Hrvatsku, koju je u travnju 2006. godine osnovao Odbor regija Europske unije. Tijekom jednodnevnog sastanka razgovaralo se o pretprijetnim i strukturalnim fondovima kao potpori Europske unije Republici Hrvatskoj u fazi pregovora za punopravno članstvo u Uniji. Na sastanku je bilo riječi i o problemu nedovoljne uključenosti jedinica lokalne samouprave u pretprijetne pregovore te o potrebi za uključivanjem nacionalnih asocijacija lokalnih jedinica u taj proces. Gradonačelnik Žmegač izvijestio je predstavnike Radne skupine o inicijativi Udruge gradova za cjelovitom ratifikacijom Europske povelje o lokalnoj samoupravi, čime bi se središnja vlast obvezala na konzultiranje lokalne samouprave i nastavak procesa decentralizacije po načelu supsidijarnosti. Zaključci sastanka Radne skupine predstavljeni su na 11. sjednici Predsjedništva održanoj 6. veljače.

Udruga gradova i Hrvatska zajednica županija bile su domaćini četvrtog sastanka Radne skupine za Hrvatsku Odbora regija Europske unije, koji se održao u Zagrebu, 7. srpnja. Tema sastanka, koji je okupio oko 50 predstavnika hrvatskih i europskih lokalnih i regionalnih vlasti, ministarstava i europskih institucija, bile su očekivanja hrvatskih lokalnih i regionalnih vlasti od pristupanja Hrvatske Europskoj uniji te suradnja među jedinicama u kontekstu regionalnog razvoja. Uvodne riječi održali su Isidoro Gottardo, predsjedavajući Radne skupine za Hrvatsku Odbora regija; Slobodan Uzelac, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske; Francois Saint Paul, veleposlanik Republike Francuske u Hrvatskoj; mr. sc. Vojko Obersnel, predsjednik Udruge gradova u Republici Hrvatskoj; Božo Galić, predsjednik Hrvatske zajednice županija i Vincent Degert, šef Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj.

Predsjednik Udruge gradova istaknuo je da Udruga gradova ima značajnu ulogu u društvenom, administrativnom i političkom životu Republike Hrvatske te da će nastaviti raditi na jačanju upravnih kapaciteta jedinica lokalne samouprave, što je jedan od većih praktičnih problema koje treba vrlo brzo riješiti. Naglasio je kako je upravo iz tog razloga bitna suradnja s lokalnim vlastima zemalja članica Europske unije na čijim se primjerima može učiti o obvezama koje čekaju lokalnu i regionalnu razinu nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Predsjednik Obersnel također je spomenuo kako je protok informacija s razine ministarstva do jedinica lokalne i regionalne samouprave prespor te kako je to jedan od razloga zašto se lokalne i regionalne vlasti teško mogu uključiti u projekte kao relevantni partneri.

Sastanku je prisustvovao i predsjednik Odbora regija Europske unije, Luc Van den Brande koji je istakao ulogu lokalne i regionalne razine vlasti u implementaciji europske pravne stečevine te važnost decentralizacije sustava u zemljama kandidatima i potrebu za suradnjom između središnjih te lokalnih i regionalnih vlasti u procesu donošenja odluka.

Izlaganja su održali i Dubravka Šuica, gradonačelnica Dubrovnika koja je naglasila važnost provedbe odredaba Europske povelje o lokalnoj samoupravi; Ivan Jakovčić, istarski župan i Zlatko Komadina, župan Primorsko-goranske županije koji su se složili oko nužnosti fiskalne decentralizacije i većeg korištenja potencijala hrvatskih regija; te predstavnici europskih regionalnih vlasti.

Krajem godine, Udruga gradova i Hrvatska zajednica županija podnijele su Odboru regija Europske unije zahtjev za uspostavljanje Zajedničkog savjetodavnog odbora. Inicijativu za promjenu statusa Radne skupine u Zajednički savjetodavni odbor službeno je predstavio predsjednik Udruge gradova, mr.sc. Vojko Obersnel, na 5. sastanku Radne skupine za Hrvatsku u Bruxellesu, 8. prosinca. Zajednički savjetodavni odbor predstavnika hrvatskih i europskih lokalnih i regionalnih vlasti formalniji je oblik suradnje s Odborom regija od postojeće Radne skupine za Hrvatsku, a u njegovom radu sudjeluje jednak broj hrvatskih i europskih predstavnika. Inicijativa će biti raspravljana u veljači 2009. godine na sastanku izvršnog tijela Odbora regija, a zatim će se pristupiti njezinoj provedbi.

Na sastanku Radne skupine raspravljalo se o dokumentu Europske komisije *Enlargement Package* i njegovim učincima za Hrvatsku, kao i o pretpripravnim fondovima i najboljem načinu njihova korištenja s aspekta lokalnih i regionalnih vlasti.

Predsjednik Obersnel spomenuo je kako da Vlada RH, usprkos ratifikaciji Europske povelje o lokalnoj samoupravi, ne konzultira lokalnu i regionalnu samoupravu prilikom donošenja zakona od važnosti za lokalnu samoupravu. Naglasio je kako su se među 12 zakona koje je Vlada u posljednja dva mjeseca 2008. godine bez konzultacija uputila u saborsku proceduru nalazili i temeljni zakon o lokalnoj samoupravi i zakon o lokalnim izborima. Uz predsjednika Udruge gradova na sastanku su sudjelovali i ostali hrvatski predstavnici, Dubravka Šuica, gradonačelnica Dubrovnika; Ante Sanader, župan splitsko-dalmatinski i Iva Frkić, voditeljica Odsjeka za programe EU na području promoviranja ekonomske i socijalne kohezije u Središnjem državnom uredu za strategiju.

OSTALE AKTIVNOSTI

Savjetovanje o cjeloživotnom obrazovanju i lokalnom upravljanju

Udruga gradova u Republici Hrvatskoj i Centar za cjeloživotno obrazovanje Fakulteta političkih znanosti iz Zagreba organizirali su u 18. ožujka savjetovanje za gradonačelnike i zamjenike gradonačelnika pod nazivom Cjeloživotno obrazovanje i lokalno upravljanje, na kojem se raspravljalo o značenju, metodama, sredstvima te institucionalnoj podršci na području cjeloživotnog obrazovanja u lokalnim samoupravama. Cilj je savjetovanja bio pružiti sudionicima cjeloviti uvid u mogućnosti vođenja programa stjecanja znanja i vještina njihovih djelatnika koje su nužne u kontekstu nastavka reforme lokalne samouprave te daljnje decentralizacije.

Na savjetovanju su sudjelovali predstavnik Ministarstva znanosti, obrazovanja športa, državni tajnik Želimir Janjić, predstavnici Sveučilišta u Zagrebu, Agencije za obrazovanje odraslih te Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Okupljenim gradonačelnicima predstavljen je i Program za cjeloživotno učenje, glavni program Europske unije za obrazovanje te aktivnosti Agencije za mobilnost i programe Europske unije, osnovane u listopadu 2007. godine koja provodi EU Program za cjeloživotno učenje i Program Mladi na djelu. Programi nude brojne mogućnosti za lokalnu samoupravu, kroz praktično osposobljavanje službenika u inozemnoj lokalnoj samoupravi te studijske posjete, radionice i seminare koji se mogu organizirati na različite teme od interesa za lokalnu samoupravu.

Seminari o primjeni propisa o uredskom poslovanju u lokalnoj samoupravi

Udruga gradova organizirala je tijekom veljače i ožujka dva seminara o primjeni propisa o uredskom poslovanju u lokalnoj samoupravi, koje je održala gospođa Štefanija Kasabašić, autorica više knjiga o uredskom poslovanju. Seminare je pohodilo ukupno 100 službenika upravnih odjela i službi iz gradova, županija i općina, a predavačica je predstavila propise o uredskom poslovanju, osnovne pojmove uredskog poslovanja i sustava jedinstvenog označavanja akata, postupak donošenja planova klasifikacijskih oznaka te brojevanih oznaka, vođenje knjiga u uredskom poslovanju i obavljanje propisanih radnji sukladno propisima. Posebna je pozornost tijekom seminara posvećena sadržaju i izradi pravilnika o organizaciji obrade, odlaganja i čuvanja te odabira i izlučivanja arhivskog gradiva.

Sudjelovanje u završnoj konferenciji Programa povezivanja hrvatskih i američkih gradova (USAID/World Learning)

Nekoliko gradova članova Udruge gradova sudjelovalo je na završnoj konferenciji Programa povezivanja hrvatskih i američkih gradova (Twinning programa), održanoj u Umagu od 6. do 8. veljače 2008. godine, u organizaciji USAID-ovog projekta FORECAST kojeg je u Hrvatskoj provodio World Learning. Twinning program, koji je trajao od sredine 2004. do travnja 2007. godine, dio je USAID-ovog Projekta reforme lokalne samouprave. Na konferenciji su predstavljeni koncept i ciljevi programa, kao i rezultati partnerstava hrvatskih i američkih gradova. U samom twinning programu sudjelovali su i gradovi članovi Udruge gradova (Buzet, Labin, Pazin, Karlovac, Dubrovnik), koji su iznijeli svoja uspješna iskustva tijekom trogodišnjeg programa.

Savjetovanje *Lokalna samouprava danas, petnaest godina kasnije*

Povodom obljetnice 15 godina lokalne samouprave u Hrvatskoj, Udruga gradova organizirala je dvodnevni skup pod nazivom *Lokalna samouprava danas, petnaest godina kasnije*. Skup je organiziran sredinom lipnja u Rapcu, a prisustvovalo mu je oko 100 predstavnika općina, gradova i županija. Na skupu se raspravljalo o novim zakonima (neposredni izbor čelnika, javna nabava, službenici i namještenici u lokalnoj samoupravi), ali i o temama kao što su financiranje, komunalni sustav ili suradnja među jedinicama lokalne samouprave.

Nives Kopajtich Škrlec, koordinator poslova za Udrugu gradova predstavila je aktivnosti Udruge kao i proces ratificiranja Europske povelje o lokalnoj samoupravi. O suradnji među jedinicama lokalne samouprave izlagali su Lidija Pavić-Rogošić, direktorica ODRAŽ-a; mr. sc. Teodor Antić, tajnik Ustavnog suda Republike Hrvatske; i Darijo Vasilić, gradonačelnik Grada Krka koji je predstavio suradnju njegovog grada sa 6 općina na otoku Krku.

Ante Loboja, savjetnik u Upravi za sustav javne nabave najavio je izradu Nacrta prijedloga Zakna o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi. Dogovoreno je da Udruga gradova dostavi svoje prijedloge, primjedbe i sugestije u vezi s potrebnim izmjenama i dopunama važećeg Zakona.

Prijedloge Udruge gradova za izmjene Zakona o komunalnom gospodarstvu predstavila je Irena Miličević, pročelnica Gradskog upravnog odjela za komunalni sustav Grada Rijeke, a praktične primjere upravljanja komunalnim društvom iznio je Alen Golja, direktor Komunalnog poduzeća „1. maj“ i zamjenik gradonačelnika Grada Labina.

O učinkovitom upravljanju nekretninama u lokalnim jedinicama govorio je Rade Ignjatović, direktor tvrtke LIBUSOFT CICOM, a Izvršnost u radu tijela uprave Istarske županije, predstavila je Desa Sarvan, pročelnica Upravnog odjela za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Istarske županije. Modalitete učinkovitog upravljanja proračunom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sustav unutarnje kontrole i revizije korisnika proračuna, predstavila je Maja Lukeš Petrović, nezavisni financijski stručnjak i stalni konzultant Udruge gradova u Republici Hrvatskoj. Dr. sc. Dubravka Jurlina Alibegović s Ekonomskog instituta u Zagrebu održala je predavanje na temu Lokalni proračun kao sredstvo razvitka.

O novom sustavu neposredanog izbora izvršnih čelnika, govorio je Boško Picula profesor na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, a Helena Masarić, predstojnica Ureda Grada Opatije, objasnila je predstojeći proces usklađivanja statuta i poslovnika o radu predstavničkih tijela lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica. Novi Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, predstavila je Sanda Pipunić, načelnica Odjela za pravna pitanja službeničkog sustava iz Središnjeg državnog ureda za upravu.

Edukacija Savjeta mladih

Udruga gradova pokrenula je u srpnju Projekt edukacije savjeta mladih, a prva obuka održana je 25. srpnja u Labinu za predstavnike Savjeta mladih u gradovima s područja Istarske i Primorsko-goranske županije. Obuku su održali Ivica Malatestinić, zamjenik gradonačelnika Grada Crikvenice i Eni Modrušan, pročelnica Odjela za upravu i samoupravu Grada Labina. Program obuhvaća edukaciju o političkom sustavu Republike Hrvatske, osnovama lokalne i područne samouprave (uloga, djelokrug, ustroj i financiranje) i nužnosti aktivnijeg sudjelovanja članova savjeta mladih u javnom životu lokalne zajednice.

Članovima Udruge gradova prosljeđen je poziv za iskazivanje interesa za uključivanje u projekt. Interes je iskazalo 22 grada iz cijele Hrvatske.

INFO DAN 2008

INFO DAN 2008 održan je 22. listopada u organizaciji Udruge gradova, Udruge općina i Udruge poslovnih savjetnika, a pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske. Skupu je prisustvovalo preko 300 sudionika - predstavnika lokalne i regionalne samouprave, državnih institucija i civilnog sektora. Medijski pokrovitelj i ovogodišnjeg INFO DANA bio je tjednik Lider. Tema plenarnog dijela INFO DANA bila je posvećena nedavno prihvaćenim izmjenama Zakona o javnoj nabavi te samom statusu pregovora s Europskom unijom o poglavlju javne nabave. Izložbenom dijelu skupa nazočilo je preko 40 konzultantskih i informatičkih tvrtki te razvojnih agencija koje su predstavile svoje programe, proizvode i usluge sudionicima INFO DAN-a.

Na konferenciji za medije, Zvonko Borić, potpredsjednik Udruge gradova i gradonačelnik grada Belišća i Venesa Schütz, direktorica Microsoftovog ureda u Hrvatskoj potpisali su Povelju o suradnji na informatizaciji javnih uprava s ciljem razvoja naprednih rješenja za upravljanje javnom nabavom, dokumentima i sjednicama gradskih tijela te kreiranje informacijskih servisa za građane, što uključuje i edukaciju gradskih dužnosnika i službenika.

U sklopu INFO DAN-a organizirane su i tri panel rasprave. Prvu panel raspravu pod nazivom *Poticanje energetske učinkovitosti u Hrvatskoj* organizirao je UNDP, koji je prezentirao trenutni status svojeg projekta *Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama*, na kojem surađuje s Udrugom gradova. Na drugoj panel raspravi, Aleksander Russo, državni tajnik Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, najavio je buduće izmjene Zakona o komunalnom gospodarstvu. Treća panel rasprava bila je posvećena informatičkim rješenjima za lokalnu samoupravu. Microsoft i partnerske tvrtke predstavile su rješenja za informatizaciju sustava lokalne samouprave. Iskustva uvođenja vlastitog sustava upravljanja spisima u gradu, predstavio je gradonačelnik Kutine, mr. sc. Davor Žmegač

Medijski trening za gradonačelnike

Udruga gradova organizirala je u studenom u suradnji s profesionalnom agencijom za odnose s javnošću dva cjelodnevna treninga za gradonačelnike gradova članova Udruge i njihove zamjenike o odnosima s medijima u okolnostima novog izbornog sustava. Treninzima je prisustvovalo ukupno 15 gradonačelnika, odnosno zamjenika gradonačelnika.

Teorijski dio treninga obuhvatio je pitanja o suradnji, komunikaciji i utjecaju medija u Republici Hrvatskoj te promjene koje u izbornu kampanju donosi novi izborni zakon. U praktičnom dijelu treninga gradonačelnici i zamjenici usavršavali su samostalni nastup i sučeljavanje pred televizijskim kamerama te definiranje preciznih, kratkih i sadržajnih informacija.

U Zagrebu, 16. siječanj 2009. godine

Predsjednik Predsjedništva

Mr. sc. Vojko Obersnel, v.r.